

TUDOR MUȘATESCU

Teatru scurt

Cuprins

FEMEIA

(Basm, pentru oamenii mari)

PERSOANELE: NINI și DAN

Semne particulare: Sunt căsătoriți din dragoste

ACTUL I

Când s-au căsătorit, n-au avut lună de miere, pentru motivul binecuvântat că mierea se consumase cu o lună înainte. Poate că asta l-a determinat pe Dan, într-o oarecare măsură, să-și înșele nevasta, cu toate femeile care au binevoit să-i dea concursul pentru aceasta.

NINI, în cele șase luni de căsnicie, a știut întotdeauna că e înșelată. Că n-a știut cu cine, asta n-a supărat-o prea mult. Sensibilitatea ei de barometru a făcut-o totuși să nădăjduiască, permanent, într-o schimbare certă a temperaturii conjugale. Dar lucrul cel mai interesant în căsnicia lor e faptul că amândoi — dincolo de orice considerații — se iubesc totuși nebunește.

O SCENĂ OARECARE

De exemplu:

NINI: Mă iubești?

DAN: Te ador.

NINI: Știu...

DAN: Dacă știi, de ce mă mai întrebi?

NINI: Ga să te aud spunând...

DAN: Dar tu mă iubești?

NINI: Vezi că și tu mă întrebi?

DAN: Sigur, ca să te aud repetându-mi...

Totuși, scenele de felul acesta nu l-au împiedecat pe Dan să-și continue, impetuos, seria aventurilor extraconjugale. Și, pentru că atunci când e vorba să-și readucă pe bărbați la sânul lor, femeile au cu idei extraordinare, Nini a imaginat un plan de luptă. Planul lui Nini a fost următorul: De trei luni de zile a început să-i scrie lui Dan scrisori de dragoste, ca din partea unei admiratoare necunoscute.

Treptat, Dan a început să iubească pe aceea care îi scria, cu regularitate, scrisori poetice pasionale. A început să-i răspundă și el la „Poște-Restante” și, în acest fel, legăturile lor de dragoste, la distanță, au mers atât de departe, încât, în ultima ei scrisoare, admiratoarea lui Dan a consimțit să-i acorde o întâlnire „în carne și oase”.

Această întâlnire a fost fixată, în actul al doilea, în garsoniera pe care Dan o are în oraș, rezervată, exclusiv, întâlnirilor galante.

ULTIMA SCENĂ A ACTULUI ÎNTÂI

DAN (*nervos*): Te rog să nu insiști. Astă-seară trebuie să plec în oraș...

NINI (*prefăcută*): Și nici măcar nu vrei să cinezi cu mine?

DAN (*ca să scape*): Păi nu-ți spusei că mă duc la un banchet?

NINI (*pisăloagă*): A! La un banchet?... la-mă și pe mine la banchetul ăsta.

DAN (*încurcat*): Sigur... aș putea să te iau... cu cea mai mare plăcere... Tu știi că eu, totdeauna... Însă... să vezi... ăsta e un banchet politic... Sunt numai bărbați politici... Așa că... Înțelegi tu... Îmi pare rău, dar nu se poate...

NINI (*cuminte*): Și pe la cit ai să te întorci acasă?

DAN (*vesel că „s-a făcut”*): Devreme! Devreme de tot... Dar să nu mă aștepti... Tu ești obosită... Să te culci...

NINI (*tandără*): Nu te neliniști... Am să citesc până mi se face somn.

DAN (*cu elan*): Atunci, la revedere. (*O sărută repede și dispare.*)

ACTUL II

Garsoniera lui Dan. Lux de circumstanță și mobilier strict necesar. Pe măsuță, lângă unicul divan, sunt flori și băuturi cu efect sigur. Cu urechea ațintită, copoiește, Dan urmărește toate zgomotele străzii. În sfârșit, se aud pașii cei atât de așteptați. O bătaie ușoară în ușă, apoi intră Nini, de nerecunoscut în toaleta excentrică și sub mască.

SCENA I

Este o scenă mută, pentru că amândoi se privesc un timp, fără să poată articula un cuvânt, din cauza emoției. Apoi începe:

SCENA A II-A

DAN (*exuberant, îi scoate mantoul, pălăria și mănușile.*)

NINI (*brusc*): Masca, nu... Masca nu vreau să mi-o scot.

DAN (*șmecher*): De ce? Vreau să te văd. Să-ți văd ochii, gura...

NINI (*categoric*): Nu! Dacă stăruiești să-mi scot masca, plec.

DAN (*șiret*): Unde?

NINI (*dulce*): De unde am venit...

O pauză. Nini s-a așezat. Dan, stânjenit, simțindu-se privit prin găurile măștii și neputând să facă la fel, recurge la supremul argument, pentru a o decide să se aclimatizeze cu situația: o tratează cu un cocteil.

NINI (*strâmbându-se*): Ce e asta?

DAN (*părintește*): O băătură bună, bună de tot.

NINI (*suav*): Cum îi zice?

DAN (*încercând să pronunțe corect englezește*): Cocteil!...

NINI (*același joc*): Și se bea?

DAN: Firește... E o băătură modernă... Place mult femeilor...

NINI (*privindu-l în ochi*): Și femeilor cinstite?

DAN: Toate femeile sunt cinstite, când iubesc...

Nini: Unde ai citit prostia asta?

DAN: N-am citit-o nicăieri...

Nini: Iartă-mă... Nu mi-aș fi închipuit să fie o cugetare proprie...

DAN (*cu oare care calm*): De ce vrei să mă descurajezi? (*Surâde, mulțumit de ce a*

zis.) Mai bine gustă cocteilul...

NINI (*bea*): În sănătatea dumitale... (*După ce a golit paharul.*) Băutura dumitale e într-adevăr bună... Mai bună decât cugetarea...

DAN (*iarăși prost inspirat*): Și mai bună decât dumneata!

NINI: De unde știi cum sunt eu?

DAN: Din scrisorile pe care mi le-ai scris.

NINI (*cu regret, simplu*): Acolo suntem amândoi mai buni... (*Rămâne pe gânduri, ca și cum ar privi portretul unei mătuși defuncte, căreia îi seamănă.*)

SCENA MARE

Dan o lasă să se gândească, având grijă să-i umple, discret, paharul. Apoi se așază pe un taburet, în fața ei.

DAN: Cine ești?

NINI (*clar*): O femeie care te iubește.

DAN: O femeie care iubește nu se ascunde sub mască...

NINI (*înger*): Sufletul meu te iubește și masca nu te poate împiedica să-l vezi...

DAN (*opărit*): Vrei o țigară?

NINI (*sincer*): Mersi, nu fumez... (*După o clipă*) Desigur, toate femeile care au trecut înaintea mea pe aici, care au stat pe locul unde stau eu, care au băut din același pahar, băutura miraculoasă pe care mi-ai dat-o și mie, toate, toate fumau.

DAN (*statistic*): Nu toate.

NINI (*ea însăși*): Au venit multe femei aici?

DAN (*luându-i mâna*): De ce mă întrebi?

Nini: Din curiozitate.

DAN (*Schopenhauer*): În viața unui bărbat, femeile trec așa cum trec pasagerii într-un hotel!

NINI (*cu o tresărire*): Atât de multe?

DAN: Depinde de bărbat...

NINI: De ele nu depinde niciodată?

DAN (*gafă*): De vreme ce vin aici, nu mai depinde de ele...

Nini: Nu ți s-a întâmplat niciodată ca o femeie să vină aici numai pentru ea și pentru dumneata nu?

DAN (*se căznește să priceapă*): Poftim?

NINI (*rar*): Nu ți s-a întâmplat niciodată să primești aici o femeie care (*ezită și roșește sub mască*) să vină... degeaba?...

DAN (*amuzat*): Eu n-am cunoscut decât femei normale... (*Râde singur, până ce observă că Nini nu e amuzată deloc.*) Mai bine să vorbim despre altceva.

NINI (*n-are nici un interes*): Nu, să vorbim de ele... Ce le spui când vin aici?

DAN (*plictisit*): Fiecare mă întreabă ca dumneata. Cu fiecare trebuie să vorbesc, totdeauna, despre celelalte... E o tristețe prima vizită a unei femei în garsoniera

unui bărbat...

Nini: Dar celelalte vizite? Următoarele?

DAN: Răsplătesc tristețea celei dintâi...

Nini: Toate femeile, care au venit aici, au fost amantele dumitale?

DAN (*net*): Toate.

NINI (*duș*): Eu n-am să fiu niciodată...

DAN (*pe poziție*): Atunci, ce cauți aici?

NINI (*atac*): Ce cau? M-aș fi așteptat să știi! Te cau pe „tine”... Caut iubirea din scrisorile noastre... Iubirea din cărți și din suflete...

DAN (*contraatac*): Atunci, nu trebuia să consimți să vii aici. Trebuia să-mi dai întâlnire sub un tei, într-o grădină publică, într-un palat de cleștar, sau pe un drum prevăzut cu lună și cu toate cele de rigoare... Aici s-au topit în spațiu numai parfumuri vinovate, s-au fanat iubiri cu durata unui pahar de șampanie. Aici nu s-a explicat niciodată nimic, fiind vorba numai de lucruri dinainte înțelese. (*Observă că în găurile măștii lui Nini lucesc lacrimi.*) Aici nu s-a plâns niciodată, pentru că sufletele au rămas la ușă, ca niște cățeluși indezirabili...

NINI: Eu mi-am adus sufletul cu mine... (*Se ridică să plece.*)

DAN (*îi taie drumul*): Iartă-mă!...

NINI (*dreaptă*): De ce?

DAN (*încurcat*): Pentru tot ce-am spus.

Nini: Dar n-ai spus nimic, care să nu fie perfect adevărat... Vinovată sunt eu, pentru că am venit „aici”...

DAN: Ca să-mi dovedești că nu ești supărată, mai rămâi puțin...

NINI: Fie! (*Se reșază.*) Mai dă-mi un pahar de cocteil... (*Dan o servește.*) Și o țigară... (*Același joc.*)

DAN (*se reșază lângă ea*): Scoate-ți masca... Te rog! Vreau să-ți văd ochii.

NINI: Nu... Nu stăru!

DAN: De ce?

NINI: Poate că fața mea e respingătoare... Poate că am un defect mare, pe care vreau să-l ascund...

DAN: Minți... Minți... Oricum ai fi, te iubesc.

NINI: Mă iubești?

DAN: O știi prea bine... Scrisorile mele ți-au spus-o de atâtea ori... Ți-au spus-o mai bine decât mine... și m-ai crezut...

NINI (*cu emoție*): De ce îți înșeli nevasta?

DAN (*rămâne încremenit*): Ești prima femeie care îmi pune întrebarea asta...

NINI (*ferm*): Răspunde-mi.

DAN (*sincer*): Nu m-am întrebat niciodată.

NINI: O iubești?

DAN (*convins*): O ador...

NINI (*surâde*): Ne iubești pe amândouă la fel?

DAN (*încurcat*): Nu... pe ea o iubesc dincolo de voi toate...

NINI: Știe?

DAN: Știe...

NINI: Atunci?

DAN (*serios*): O înşel ca să-i pot fi credincios...

NINI (*amuzată*): Şi asta e tot originală?

DAN (*grav*): Tot...

NINI: Dar dacă ar face şi ea la fel?

DAN (*ochi mari*): Aş ucide-o...

NINI: Unde e logica?

DAN: În sufletul ei... Ea mă iartă, pentru că mă înţelege. Eu n-aş ierta-o, pentru acelaşi motiv...

NINI: Temperamente deosebite?

DAN: Ai ghicit.

NINI: Gândeşte-te puţin. (*Îi pune mâna pe păr şi îl mângâie.*) Gândeşte-te că astă-seară, acum, la ora asta, în timp ce noi suntem aici, în timp ce „tu” eşti într-o garsonieră pe care ea n-o cunoaşte, gata să cazi la picioarele mele, în aceeaşi clipă, ea, într-o garsonieră pe care n-o cunoşti, ar aştepta să-i cadă la picioare un bărbat care o doreşte cum mă doreşti tu...

DAN (*cutremurat*): Taci... Taci...

NINI (*blând*): Gândeşte-te... (*Îl mângâie mai apăsător, cu mâna caldă, pasionată, tulburătoare.*)

DAN: Nini n-ar fi în stare să facă asta niciodată.

NINI: ...Nini o cheamă?

DAN: Nini! Nu-ţi place?

NINI: Ba da... Aş fi vrut să mă cheme şi pe mine aşa...

DAN (*revenindu-şi*): Dar pe tine, masca mea romantică, cum te cheamă?

NINI (*încurcată*): Oricum vrei să-mi zici... Fa-mi un nume din iniţialele tuturor iubitelor tale... Un nume nou, ciudat, pe care să mi-l dai numai mie... (*Dan surâde.*) Ți-e teamă c-o să iasă prea lung?

DAN (*calm*): Nu mai țin minte nici unul din numele lor... Le-am uitat...

NINI (*apropiindu-se de el*): Şi n-ai să ți le mai aduci aminte niciodată?

DAN (*îi ia mâinile*): Am să încerc...

NINI (*își reazămă capul pe umărul lui*): Şi ai să te mulțumești cu noi două?

DAN (*ca prin vis*): Cu voi două?

NINI: Cu Nini şi cu mine...

DAN: Da...

Nini, cu un gest scurt, îi dă capul pe spate, își ridică o clipă masca și-l sărută apăsător pe buze... Dan o prinde în brațe, să-i smulgă masca, dar Nini îl oprește brusc.

NINI: Nu!... Masca să nu-mi ceri s-o scot niciodată... lubește-mă așa, sau deloc... lubește o femeie fără cap și, dacă o să ți se pară prea puţin, imaginează capul lui Nini deasupra. Așa, ne vei iubi pe amândouă, fără să ne supărăm că ne înșeli... reciproc.

ACTUL III

Nini a ieșit, după un ceas, din garsoniera lui Dan, lăsându-l zăpăcit transfigurat. L-a făcut să jure că va pleca după o jumătate de ceas în urma ei și, ajunsă acasă, în câteva secunde și-a aruncat rochia, masca și s-a lungit pe un divan, c-o carte în mână, la lumina obișnuită a veiozei...

După câțva timp, intră Dan. Are figura lui obișnuită, nițel obosită.

SCENA ULTIMĂ

NINI (*după ce și-a primit sărutarea obișnuită, pe frunte*): Ai venit așa de repede? A fost frumos la banchet?

DAN (*grăbit să se culce, ca să poată visa în voie*): Plictiseală, ca la orice banchet politic...

NINI (*privindu-l cu atenție*): Pari foarte obosit...

DAN (*ca să scape*): Am ținut un discurs lung. Poate din cauza asta.

NINI: Frumos?

DAN: Nu știu... Nu prea eram inspirat... Dar tu de ce nu doimi?

NINI: Citeam... M-am antrenat.

DAN: Draga de ea! (*Îi ia capul în mâini și o privește lung.*) Draga de ea...

NINI: Ce te uiți așa la mine?

DAN: Nu te-am privit de mult cu atenție... (*Aproape vesel.*) Te-ai făcut mai frumoasă, Nini!...

NINI: Și mă iubești?

DAN: Te ador... Te ador... (*O sărută.*)

NINI: Știu... Știu... Acum știu sigur...

DAN: Acum?

NINI: Totdeauna am știut. Acum însă știu mai bine ca întotdeauna...

DAN: De ce?

NINI: Mă privește! (*Și fericită că Dan o înșală cu ea însăși, se lasă pe brațul lui, râzând ușor spre public, până ce cade cortina.*)

CORTINA

„BROWNING”

(Dramă de buzunar)

PERSOANELE:

EL, (cincizeci de ani, bătuți pe multe)

EA, (douăzeci)

EA, (douăzeci și opt, neîmpliniți)

UN REVOLVER

SCENA ÎNTÂI ȘI ULTIMA

La ridicarea cortinei, EA abia a avut timpul să îmbrace o pijama oarecare peste categorica sa goliciune. EL, cu părul vâlvoi (la figurat, fiindcă e chel), ține în mână întinsă tragic către EA un prea frumos „Browning” de buzunar.

Pe scenă s-a transportat de la recuzita teatrului mult fum de țigară și un parfum specific de păcat asudat. Pe fereastra rămasă deschisă din neglijență, cu un minut înainte de ridicarea cortinei, a dispărut, într-un salt liric (ca inginerul Zachini din tunul său zburător), un tip tânăr și bine făcut.

Orice spectator deștept trebuie să priceapă că EL e bărbatul EL, iar tipul care a sărit pe fereastră e, ca să zicem așa, pronumele LUI conjugal. (Acest soi de pronume, pentru bărbat este pronume personal iar pentru femeie pronume posesiv.)

Și mai trebuie să priceapă că EL, întorcându-se pe neașteptate la domiciliu, a surprins-o pe EA cu PRONUMELE, care, firește, îi ținea locul.

De aceea, când cortina s-a ridicat bine, EA tremură ca o coardă ruptă tocmai când cânta mai frumos, iar EL spumegă, inundat de sudoare.

REVOLVERUL stă în mână LUI, mic, curățel și jovial ca un reporter de gazetă-revolver. În fața unui fapt divers.

Un minut mare de tăcere. Nimeni nu se clintește. Se aude tramvaiul 14 trecând pe sub ferestre...

EL (*răcnind*): Te a-sa-si-nez...

EA (*cu vocea alterată*): Iartă-mă!...

EL (*revoltat, ca o zi de lucru în Mexic*): Să te iert? Jammais de la vie, Messalino!...

REVOLVERUL (confidențial, către EL): Nu mă mai strânge așa, că mă-nfierbânt...

EL (*apropiindu-se de ea, inchizitorial*): Te bănuiam demult... prevedeam mai dinainte... presimțeam dinainte...

REVOLVERUL (*același joc*): Dacă mă iubești, nu mai face pleonasme.

EL (*continuând din ce în ce mai furios*): Știam înaintea dumitale că ai să mă înșeli... Prea erai cinstită, demi-mondeno...

EA (*modestă*): Oh!... Exagerezi!

EL (*surâzându-și sieși, cu admirație*): Ei bine, am fost mai șmecher decât ți-ai închipuit dumneata. M-am prefăcut că plec la moșie, ca să te încerc, să te probez. M-am întors de la gară liniștit... Am venit cu tramvaiul, atât eram de sigur că ai să mă înșeli. Și așa a și fost... Nici n-ai așteptat să ies bine pe ușă și i-ai dat drumul ăluia din dulap...

Ea: Minți! Minți ca un nerușinat...

EL: Mint eu?

EA: Minți... Nu era în dulap... Era pe balcon.

EL (*încercând să urle*): Ești cinică? Da? Bun! Pregătește-te să expiri...

EA: Iartă-mă! Iartă-mă! Nu te mai înșel niciodată!

EL (*cu supremă ironie*): Niciodată fără soț! Știm noi... cunoaștem noi jurămintele femeilor... (*Declamând erudit și disprețuitor*):

Ale femeii jurămintele,
De-i măritată sau duduie,
Să nu le dai nici o crezare,
Căci astăzi sunt și mâine nu e.

EA (*se prefăce că plânge*): Iartă-mă!... Dacă te-oi mai înșela, îți dau voie să mă omori...

EL: Nu-mi trebuie voia dumitale... Fă-ți ultima rugăciune... Timpul e bani... În genunchi!... În genunchi, viperă, în fața mea! (*Poruncitor.*) Închină-te!...

EA (*îngrozită și docilă se așază în genunchi și își împreună mâinile pentru rugăciune, ca puiul de prepeliță din nuvela domnului Brătescu-Voinești. Rămasă liberă, pijamaua se desface, dezgolindu-i pieptul*):

Înger, îngerășul meu,
Roagă-te la Dumnezeu
Pentru sufletețul meu...

(*Izbucnește în plâns.*) Iartă-mă!... Iartă-mă!... Nu mă chinui!...

EL (*neînduplecat*): Continuă mai departe.

REVOLVERUL (către EL): Iară pleonasme, nene?...

EA (*cuvioasă, ca o tavă cu colivă*):

Totdeauna fii cu mine
Și mă-nvață să fac bine...

EL (*cu profundă silă*): Nu ruga îngerii să te învețe să faci porcării...

EA (*urmărindu-și gândul*): Da revolverul încolo, ca să pot să îți jur că nu te mai înșel niciodată.

EL (*atent, deodată, la pijamaua întredeschisă*): Vorbe, madam!

REVOLVERUL (*în secret*): Spune-i să-și încheie pijamaua la piept, că iau foc...

EL (*începând să privească, uman, sâni albi și familiari*): Încheie-ți pijamaua, că ești indecentă. Cel puțin ai curajul să mori demn. (*După o gândire.*) Ori îți închipui că mă poți face să te grațiez cu asemenea tertipuri obscene?

EA (*observând că vocea lui a devenit mai puțin autoritară, cu un gest — ca un salt de pisică — își aruncă pijamaua și rămâne goală*): Haide! Omoară-mă! Împușcă-mă!

EL (*aparte*): Fir-ai a dracului să fii!

REVOLVERUL (*confidențial*): Strânge-mă, șefule, că-ți cad din mână.

EA (*rugătoare*): Haide! Fie-ți milă!... Nu-mi prelungi chinul!... Omoară-mă mai repede, că la cinci am treabă în oraș.

EL: Ce, crezi că mi-e frică de tine să te omor?

EA: Omoară-mă!...

EL: Nu-ți permit să-mi dai dumneata ordine mie. Fac ce vreau... Nu vreau să te împușc, și gata!...

EA (*dulce*): Mi-e indiferent!... Fă-mi ce vrei!...

EL (*reintrând în furii*): Vrei să mă îmbeți cu apă rece? (Strânge tare revolverul.) Eu nu iert pe nimeni... În ziua când te-am luat, ți-am spus neted: în clipa când mă vei înșela, te voi omorî. M-ai înșelat, te omor. (*Îndreaptă revolverul asupra ei.*)

EA (*îngrozită*): Cel puțin, împușcă-mă în picior, ca să nu mă desfigurezi...

EL: Nu... Te-mpușc în gură, în gura cu care ai mințit. (*Se repede ca un leu la EA.*)

EA (*joacă ultima carte și închide gura. Apoi se năpustește la EL. Se încinge o luptă crâncenă, piept la piepturi. Se aud treptat vorbe din ce în ce mai neînțelese, apoi un zgomot de corpuri căzute în virtutea legii gravitației universale*).

REVOLVERUL (*care, între timp, a căzut pe covor, în virtutea aceleiași legi*): Nenorocită femeie!... Dacă ai fi știut tu că nici măcar nu sunt încărcat, nu ți-ai mai fi cerut iertare în felul ăsta.

CORTINA

POEZIE

(Piesă conjugală)

PERSONAJELE

acestei drame conjugale sunt patru și anume: MITICĂ, DIDONA, IONEL și APARATUL DE RADIO din sufragerie.

Mitică e bărbatul Didonei. În primul rând, e chel, apoi, e în vârstă și în papuci de meșină.

Didona e tânără, oxigenată și romanțioasă.

Ionel e vărul primar al Didonei. Are șase clase de liceu și vocea în schimbare... Scrie, de câțiva ani de zile, poezii „moderniste”.

Aparatul de radio e clandestin.

Acțiunea se petrece la nouă seara, după cină, în salonașul de lângă sufragerie, acasă la Mitică.

Mitică stă lungit pe canapea și citește comunicatele de pe fronturi, în gazeta de seară.

Didona, pe un fotoliu, alături, brodează o față de masă pentru șase persoane.

Ionel, pe un scaun în fața ei, își roade atent o unghie.

Un camion-automobil trece pe stradă, făcând să zornăie paharele nespălate, strânse pe bufet.

IONEL (*care, după cum am spus, în afară de elev de liceu mai e și poet, are impresia că aude clopoței de la Minovici, agitați de degetele aeriene ale vântului. De aceea, închide ochii pe jumătate și zice, privind poetic pe Didona*): Ah!

DIDONA: Ce?

IONEL: N-auzi? Ascultă!...

DIDONA: Ce, frate? (*Ciulește imediat urechea ei mică și ageră, de foxterier.*)

IONEL (*trecându-și mâna prin plete*): N-ai impresia că noaptea își scutură clopoței de la gât, ca o vițelușă speriată?

MITICĂ (*care aude totdeauna tot ce se vorbește în jurul lui*): Ia paharele de pe bufet, dragă!... Vezi de treabă! Cum o să intre vaci la noi în sufragerie?

DIDONA (*jenată de lipsa de înțelegere a soțului aruncă lui Ionel o privire plină de admirație*): Splendidă imagine! Apropo! Ai mai scris ceva nou, lonele?

IONEL (*care încă dintr-a patra scrie versuri inspirate de Didona*): Da, am scris azi-noapte o poemă.

DIDONA (*competentă*): În ce gen e?

IONEL (*modest*): Mallarmé. (*Exact nu știe cine a fost „acesta”. Dar având în vedere că nici ceilalți nu știu...*)

MITICĂ (*din insulele Filipine*): Mai bine ți-ai vedea de carte, ascultă-mă pe mine. Cu poeziile... nu mai iei tu bacalaureatul.

DIDONA (*cu reproș, soțului*): De ce vrei tu totdeauna să-l descurajezi? Dacă i-a dat Dumnezeu talent, de ce să-l neglijeze? Mai bine poate să ajungă cineva în viață, cu un pic de talent, decât cu diplome. (*Binevoitoare și protectoare, către Ionel.*) Cum îi zice, dragă, poemei?

IONEL (*privind-o discret*): „Zorile trupului”.

DIDONA (*strângându-și cu un gest reflex reverele capotului*): Admirabil titlu.

MITICĂ: Cum, mă? Zorile cui?

IONEL (*cu demnitate profesională*): Ale trupului, nene Mitică.

MITICĂ: Ce trup, mă? Al cui trup? Ce trup?

IONEL: Al nimănui precis, nene Mitică. Vorbesc în general. Am plecat de la ideea că ființa omenească are și ea zorile ei, amiaza ei, amurgul ei... Asta e prima poemă din ciclu.

MITICĂ (*lasă jurnalul*): Păi tu ai fason să scrii bucăți de astea, mă? Ce știi tu despre subiectul ăsta? Astea sunt subiecte să le scriem noi, oamenii în toată firea, care am trecut și prin ciur și prin dirmon.

DIDONA: Vezi-ți dragă, de jurnal și lasă-ne-n pace. Tu, proză! Altceva mai știi? (*Lui Ionel.*) Ai poema la tine?

IONEL (*știind sigur c-o are*): Nu cred... să văd. (*Se caută în buzunarul de la piept, deși știe că are poezia în cel de la spate.*)

DIDONA: Aș vrea să mi-o citești și mie.

IONEL: Cu plăcere, dacă oi găsi-o. (*Scoate poezia.*) Am găsit-o.

DIDONA: E, bravo! Ia zi!...

(Ionel desface manuscrisul și tușește deasupra lui ca un bolnav de pleurizie seacă.)

MITICĂ: E lungă?

DIDONA: Ce te privește? N-ai decât să n-ascuți. (Lui Ionel.) Citește, dragă, și lasă-l în pace pe nen-to.

IONEL (care n-așteaptă decât să-și citească opera, mai tușește puțin și începe, cu vocea lui în schimbare):

„Zorile trupului
Strune albastre — precum sfori
Întinse, nervii
Au cântat în mine cerbii.”

MITICĂ (*indignat*): Unde-ai mai auzit tu cerbi cântând, mă caraghiosule?!

DIDONA: Mitică, isprăvește! Te rog nu mă enerva. Lasă-mă s-ascult... Mi-ai stricat toată atmosfera, cu întreruperile astea idioate. (Lui Ionel, rugătoare.) Fii drăguț, lonele, și zi de la început, că m-a enervat ăsta.

IONEL (*supus, reia lectura*):

„... Strune albastre — precum sfori
Întinse, nervii
Au cântat în mine cerbii.”

MITICĂ (*bufnind pentru el*): Poftim...

IONEL:

„Apoi s-au răsucit și s-au târât treji,
Cum lujere tinere de vrej.”

MITICĂ (*se ridică, dezgustat*): Ehè, băiete! Ține minte vorba mea. Cine face versuri de-astea cu vrejuri, n-are cap, are doivleac. Mă duc dincolo, că mă enervezi. Citiți sănătoși.

IONEL (*ultragi*at): Dacă dumneata nu pricepi poezia modernă, nene Mitică, nu înseamnă că trebuie să mă insulti în casa dumitale. (Își strânge poemul ghemotoc, își ia pălăria și se repede spre ușă.) Îmi pare rău, Didono, dar eu nu mai calc pe la tine prin casă. O să-ți citesc când vii pe la noi... (Iese, cu toate rugămințile Didonei, trântind ușa cu putere. Nu pe cea de la sufragerie, ci tocmai pe cea de jos, de la ieșire.)

DIDONA (*tremurând de furie*): E? Ești mulțumit?

MITICĂ (*se apără prin contraatac*): Atâta pagubă dacă s-a supărat! Auzi colo, un mucos să vie și să-mi citească mie om însurat — poezii cu cerbi? El să mă-nvețe pe mine ce e aia poezie, care n-a luat notă mai mare de patru la română, de când e? Păi voi îmi vorbiți mie de poezie? Nimic nu mi-a plăcut mai mult pe

lumea asta decât versurile, că știi bine că era să fac și conservatorul. Dar cu o condiție, dragă. Să fie versuri, nu vrejuri de dovleac! Ehè! Când eram ca el, este adevărat, nu scriam porcării de-astea, dar, în schimb, îl știam pe Eminescu din scoarță în scoarță, pe dinafară. Cine mai declama ca mine *El Zorab*, de exemplu? Îl tăiam și pe Nottara, săracu'. Aia zic și eu poezie. Ăla cal, draga mea!... Și când vine Pașa și înjunghie calul, ți se strânge carnea pe tine. E tot ce poate să fie mai frumos ca simțire. (*Îmbătat de propria-i elocință.*)

„La Pașa vine un arab
Cu ochii stinși, cu graiul slab?”
(*Se încurcă.*)
„Să-mi dai o mie de țechini
Căci trei copii de foame-mi mor...
Și-i joc în frâu și-i las în trap.”

(*Încurcându-se din ce în ce.*) Stai nițel, cum dracu' vine aici? (*Se gândește concentrat, mormăind versurile.*) A! Dai... (*Declamând.*)

„...Și cade mortul cal!”

DIDONA (*scoasă din sărite*): Taci, nu mai profana! Nu vezi că nu știi ce vorbești? După ce te-am luat așa cum te-am luat și mi-ai mâncat tot ce-am avut mai bun pe lume — sufletul, zestrea și zilele — lasă-mi cel puțin partea de poezie care mi-a mai rămas de la mama, Dumnezeu s-o ierte, că scria și ea versuri, când întârzia tata la chefuri. (*Începând să plângă.*) Cum am putut, Doamne, să fiu atât de oarbă și să-mi leg viața, eu, o ființă atât de idealistă, cu o bestie ca tine? (*Își strânge lucrul furioasă și, când să iasă, se oprește în ușă, dreaptă și categorică.*) Astă-seară te culci aici, pe canapea, să știi. (*Trânțește ușa și iese.*) MITICĂ (*se uită lung după ea*): Fiv-ar poezia modernistă a dracului să vă fie!... (*E indignat.*) Auzi? Să-mi stric eu liniștea din casă pentru toate trăznăile de pe lumea asta... (*Ca să se calmeze, se duce la aparatul de radio și-l pune în funcțiune... E tocmai semnalul unei pauze.*)

Vocea spicheriței, după o clipă: Radio București... la Universitatea radio se vor citi versuri din poezii moderniști români...

(*Restul nu se mai aude... Mitica, dintr-un singur pumn, scoate aparatul din funcțiune.*)

CORTINA

VILEGIATURA

(Piesă pentru stagiuni de vară)

PERSOANELE (obișnuite):

BĂRBATUL
SOȚIA
TIPUL EI
TIPESA LUI

Toți la un loc au 120 de ani, din care — bineînțeles — femeile au numai 20 și bărbații 100.

ACTUL I

Scena reprezintă un dormitor, într-o casă cumsecade, din București. În încăperea foarte caldă, deși ferestrele, toate, sunt acoperite cu coli noi de hârtie albastră.

Peste tot (pe pat, pe mese, pe dulapuri, pe scaune, pe jos) sunt teancuri de rufe călcate proaspăt, haine și rochii întinse pe umerase, articole de toaletă, neîncepute (în ambalaje intacte, cum au venit de la drogherie), ghetă bărbătești și pantofi de damă, pe calapoduri, precum și numeroase pălării de ambe sexe.

În planul I (dreapta) se vede un cufăr mare de pai, deschis, în fața căruia stă BĂRBATUL, în cămașă de zefir, fără guler și cu mânecile suflecate. Poartă pantaloni de dril vechi și din colțul gurii suge, cu seriozitate, un muc de țigară stinsă.

În planul I (stânga) se vede alt cufăr mare (de piele), deschis, în fața căruia stă SOȚIA, într-un capot de „nansuc”, subțire, cu reverele desfăcute conjugal, deasupra sânilor. În picioarele goale, poartă — cu toată grija posibilă — o pereche de papuci de casă bărbătești, cu tocurile vinete...

Între amândouă cuferele, adică exact în mijlocul scenei, se află un scaun pe care doarme, cu spatele la onor public, un câțel alb, cu fundă roșie la zgardă.

La ridicarea cortinei, atât BĂRBATUL cât și SOȚIA privesc fix în fundul cuferelor respective.

BĂRBATUL (*cavernos*): Unde dracu' mi-oi fi pus mașina de ras?

SOȚIA (*jet-d'eau*): Ce mă întrebi pe mine? Mai bine te-ai deranja să-mi cauți teancul meu de batiste...

BĂRBATUL (*același joc*): Unde dracu' am pus-o? N-ai trântit, cumva, tu, ceva peste ea?

SOȚIA: Lasă mașina și caută-mi batistele... Am umblat cu ele adineaori, când ți-am ales batistele tale.

BĂRBATUL (*se preface că începe să caute batistele*): Să-mi aduci aminte să nu-mi uit bretelele și butonii...

SOȚIA: Ai vorbit să vie mașina și să mă ia la opt fix?

BĂRBATUL: Când ajungi tu la Constanța?

SOȚIA: Măine dimineață.

BĂRBATUL (*fiindcă, întâmplător, a ajuns lângă ea*): Și-mi scrii?

SOȚIA: Imediat ce ajung. Tu o să primești scrisoarea la Sinaia...

BĂRBATUL: Îți răspund imediat...

SOȚIA: Asta ți-ar mai trebui, să nu-mi răspunzi la toate scrisorile. Ba chiar, fiindcă tu ești bărbat, trebuie să-mi răspunzi de două ori la fiecare scrisoare de-a mea.

BĂRBATUL: O să mă coste mărcile mai mult decât restaurantul.

SOȚIA (*statistic*): Mănâncă și tu numai o dată pe zi... Eu știu numai un singur lucru. Dacă nu-mi scrii, te-nșel...

BĂRBATUL: Tu, pe mine?

SOȚIA: Nu ești gelos?

BĂRBATUL: Habar n-am! Ți-am spus-o odată pentru totdeauna. În ziua când te prind că mă-nșeli, te omor imediat. (*Strivind o muscă cu palma, pe un colț de mobilă.*) Ca pe o muscă.

SOȚIA: Dar dacă o să mă înșeli tu, eu ce să-ți fac?

BĂRBATUL: Treaba ta. Nu vreau să te influențez...

SOȚIA: Știi ce ți-aș face? Te-aș tăia bucățele-bucățele și te-aș face dovlecei umpluți.

BĂRBATUL: Te lauzi, tu n-ai știut să faci dovlecei umpluți, în viața ta.

SOȚIA: Înșală-mă tu, și o să vezi!... Ai o ocazie foarte bună... Tot te duci acum singur la Sinaia.

BĂRBATUL: N-are haz să te înșel când sunt singur. Gustul e să te-nșel când o să fiu cu tine la un loc...

SOȚIA (*cu jumătate glas*): De ce nu mergi și tu la Constanța cu mine?

BĂRBATUL: Să fie ai dracului de doctori! Parca e un făcut. De câte ori un menaj tânăr vrea să plece la bai, doctorii trimit pe bărbat la munte și pe nevastă la mare. Fac într-adins, să-i despartă...

SOȚIA (*cu erudiție*): Canibali, micule, canibali...

BĂRBATUL: Luna asta, pe care o petrec fără tine, la Sinaia, o să fie un chin...

SOȚIA: Și eu o să plâng toată ziua în port, la Constanța, de dorul tău, ca o geamandură.

BĂRBATUL (*grav*): Să porți ochelari de soare, să nu te vadă lumea cu ochii plânși.

SOȚIA: Și tu, să te bărbierești în fiecare zi, micule, să nu pari trist... (*Vrea să-l sărute, dar se oprește.*) Uite bretelele tale...

BĂRBATUL: Unde le vezi?

SOȚIA: Uite colo, la nasul tău... lângă mașina de ras, sub teancul meu de batiste.

ACTUL AL II-LEA

Scena reprezintă o cameră de hotel, la Constanța, cu vedere spre mare. sunt orele trei din noapte. Bineînțeles, se aude geamandura și se vede clipind farul din port. Eventual, dacă directorul de scenă crede de cuviință, pot trece — în zare — și două-trei vapoare de pasageri (fiindcă sunt luminate), spre Constantinopol.

În fața oglinzii de la șifonier, SOȚIA se dezbracă, cu gesturi orientale, întârziate — intenționat — în amănuntele intime ale acestei operații.

Pe un fotoliu, alături, TIPUL fumează gânditor, privind cu interes cum îi cade scrumul țigării pe reverele de mătase ale smochingului.

SOȚIA (*cirip-cirip*): Uite-uite!... Îți cade scrumul pe haină...

TIPUL (*din alte lumi*): Azi i-ai scris iarăși cerbului, la Sinaia?

SOȚIA (*înțepenind cu mâna pe jartieră*): Te rog să fii cuviincios cu bărbatul meu.

TIPUL (*acru*): Vax...

SOȚIA (*femeiește*): I-am scris, sigur că i-am scris. Îi scriu în fiecare zi...

TIPUL: Și îți răspunde regulat?

SOȚIA (*mândră ca o poezie de „Zece Mai”*): Cu sfințenie! Pentru fiecare scrisoare de-a mea primesc două de-ale lui. Nici nu știi cum mă iubește, săracul!... Mă adoră!... Mă divinizează. Dacă ar ști că eu am venit la mare numai ca să pot fi cu tine, ca să-l pot înșela în liniște, m-ar omorî. (*Strivește o muscă cu palma.*) Uite, ca p-asta. A trebuit să-i fac doctorului un cadou de douzeci de mii de lei, plus alte atenții, ca să-l conving să-i spuie soțului meu că are nevoie de munte, de aer, de brazi... Altminteri, s-ar fi ținut după mine la mare... Și toate astea le-am făcut numai pentru tine... ingratule.

TIPUL (*între somn și viață*): Așa sunteți voi femeile!... Niște găște...

SOȚIA (*holbată*): Ce zici?

TIPUL (*egal*): Nimic!... Cuget.

SOȚIA: Cu cine vorbeai?

TIPUL: Singur.

SOȚIA (*nedumerită*): Dar ce-ai astă-seară? Parcă nu ești în toate mințile.

TIPUL: În nici un caz, nu mi le-am pierdut din cauza ta... Tu...

SOȚIA (*repede*): Eu?... Ce sunt eu?

TIPUL (*ca să scape*): Parcă tu nu știi ce ești?

SOȚIA (*superior*): Știu... Vezi bine că știu... sunt o proastă, asta sunt.

TIPUL: Ei, vezi?

SOȚIA: Te rog să schimbi tonul ăsta impertinent. Cu mine ori vorbești cum trebuie, ori...

TIPUL: Ori?

SOȚIA: Plec. (*Imediat ce pronunță cuvântul acesta, își înfinge mâinile în șolduri, ca în niște cozonaci de frământat.*)

TIPUL (*senin*): Călătorie sprâncenată! Bine că a dat Dumnezeu să pricepi odată că

m-ai plictisit. (*Scandeaază.*) M-ai plic-ti-sit... M-ai plic-tisit...

SOȚIA (*încremenește*): Te-am plictisit?

TIPUL (*se ridică*): Groaznic... M-ai nenorocit... Mă sufoci... Toată ziua te ții după mine, mă pisezi, mă urmărești... mă înnebunești. Eu am venit la mare să mă odihnesc, să răsuflu.

SOȚIA (*explozie*): Așa? Ieși!... Ieși imediat din camera „mea... Nu vreau să te mai văd în ochi. Mâine de dimineață plec la Sinaia, să nu mai aud, să nu mai văd nimic.

TIPUL (*spre ușă*): Să-mi scrii. (*Îi face cu mâna.*) Adio...

SOȚIA (*nervi*): Canalie, escrocule, mitocanule, banditule...

(*Direcția de scenă poate completa, ad libitum, seria insultelor potrivit genului teatrului unde are loc spectacolul.*)

ACTUL AL III-LEA

La Sinaia. Terasa unei vile cu vedere spre munţi. Departe, se aude un caval cântând un foxtrott, la o stână, şi se văd licărind focurile pădurarilor, în luminişuri. Eventual (dacă directorul de scenă crede de cuviinţă), pot trece şi trei-patru vulturi pleşuvi, spre Predeal. Sunt orele trei noaptea. În faţa lunii pline, care s-a împiedecat de-un brad pe Piscul câinelui, BĂRBATUL îşi desface leneş cravata de la smoching, în timp ce TIPESA — pe un şezlong, alături — fumează visătoare, privind cum îi cade scrumul pe reverele pijamalei.

BĂRBATUL (atent): Uite-uite... Îţi cade scrumul pe pijama...

TIPESA (moale): Ei, şi?

BĂRBATUL (bănuitor): Nu pari prea bine dispusă astă-seară.

TIPESA (mai moale): Ei, şi?

BĂRBATUL: Mă interesează...

TIPESA (şi mai moale): Ei, şi?

BĂRBATUL: De altminteri, să nu crezi că n-am observat că de câteva zile ai o atitudine foarte ciudată...

TIPESA (moale de tot): Ei, şi?

BĂRBATUL (ferm): Mă enervezi...

TIPESA (clei): Ei, şi?

BĂRBATUL (crescendo): Cum „ei şi?” Eşti datoare să-mi dai explicaţii.

TIPESA (prin fumul ţigării): Taci, frate! De când? De unde şi până unde?

BĂRBATUL (acelaşi joc): Şi-am să te somez să mi le dai... Pentru ca să viu cu tine la Sinaia, mi-am părăsit nevasta. Am girat doctorului ei o poliţă de o sută de mii de lei, numai ca să-l pot hotărî s-o convingă că are nevoie de băi de mare, de aer sărat, de plajă, de soare, şi astfel să mă scap de ea, să pot veni aici, ca s-o pot înşela cu dumneata, în linişte.

TIPESA (schimbând un picior în locul celuilalt, în poziţia de „picior peste picior”): Aşa sunteţi voi, bărbaţii!... Nişte proşti.

BĂRBATUL (ars): Ce zici?

TIPESA (făcând, invers, figura cu piciorul): Nimic... Reflectez...

BĂRBATUL (detectiv particular): Mi se pare că baţi şaua...

TIPESA (îi taie vorba): Crezi? (Surâde superior). Ei bine, da! Aşa e... Şi mă mir cum, un om de lume ca tine, n-a putut să priceapă singur, fără ca să mai fie nevoie să i se spuie în faţă.

BĂRBATUL (sincer): Ce să pricep? Nu pricep nimic...

TIPESA (îşi scutură scrumul de pe reveruri): Să pricepi că m-ai plictisit... M-ai plictisit. Toată ziua te ţii după mine, mă urmăreşti, mă spionezi... mă sufoci... M-ai sufocat, asta e!... Eu am venit aicea să mă odihnesc, să răsuflex, să mă

reculeg...

BĂRBATUL: Ce? Îndrăznești să-mi spui mie una ca asta? Ei bine, voi lua imediat măsuri, să fii liniștită...

TIPESA (*i se face somn*): Ia-le, dom'le, și isprăvește...

BĂRBATUL: Totul s-a sfârșit între noi...

TIPESA: Ei, și?

BĂRBATUL: Mâine plec la Constanța.

TIPESA: Ei, și?

BĂRBATUL: Viperă, mesalină, co...

(Direcția de scenă are libertatea de a completa, ad libitum, seria insultelor, având grijă numai să se lase cortina la timp.)

ACTUL AL IV-LEA

Scena reprezintă un colţ din restaurantul Gării de Nord. La o masă (planul I), BĂRBATUL — care a sosit de câteva minute de la Sinaia — aşteaptă plecarea trenului spre Constanţa şi, cufundat în gânduri, bea o cafea turcească. După puţin timp, pe uşa dinspre peron intră SOȚIA care a sosit cu un tren de la Constanţa — şi aşteaptă să prindă legătura cu Sinaia.

Amândoi dau câte un ţipăt de surpriză şi rămân, unul în faţa celuilalt, încremeniţi.

BĂRBATUL: Tu?

SOȚIA: Tu?

BĂRBATUL: Ce cauţi aici?

SOȚIA: Dar tu?

BĂRBATUL: Eu...

SOȚIA: Spune-mi repede...

BĂRBATUL: Mă duceam la Constanţa... Nu mai puteam sta fără tine nici o clipă.

SOȚIA: Extraordinar! Şi eu veneam la Sinaia... Muream de dorul tău... Uite biletul de tren...

BĂRBATUL: Draga mea...

SOȚIA: Scumpule...

BĂRBATUL: Cum mă iubeşti!

SOȚIA: Cum mă iubeşti!

BĂRBATUL: Cum ne iubim!

SOȚIA: Cum ne iubim!

(Cuprinşi de admiraţie mutuală, cad unul în braţele celuilalt, în timp ce un tren fluieră în gară şi cortina cade, cu subînţeles.)

CORTINA

CRIZĂ

(Comedie gastronomică)

PERSOANELE:

DOAMNA HENRIETTE DAMIAN
UN BUCĂTAR
O FATA ÎN CASĂ

Un interior de burghezi bogați.

Doamna Damian, îmbrăcată într-un „deshabillé”, stă la biroul său, reflectând profund, în fața unui caiet deschis.

Este caietul său de gospodină.

Alături de acest caiet se află diferite cărți de bucătărie, precum și toate ziarele de dimineață, deschise la pagina cu „ce mâncăm azi.”

Pe un fotoliu, în imediată apropiere a doamnei Damian, doarme un cățel pechinez, între case de cauciuc, mingi, și cățeluși de pluș.

DOAMNA DAMIAN (*iluminată de o idee, ca un lampion venețian când îi aprinzi luminarea pe dinăuntru*): Ah! Am găsit!... (*Face repede un număr la telefon.*) Alo? Casa Vasiliu?... Bună ziua, Roza... Aici, conița Henriette! Spune-i stăpână-tei c-am să-i comunic ceva foarte important... Bine! Aștept. (*Într-adevăr, așteaptă, până aude în receptor glasul prietenei sale.*) Alloooo! Bon jur, Coca. Te-am deranjat? Vaaai!... Nu ți-ai luat nici baia până acum? Bine, dar e aproape prânzul, chérie!... Ești o leneșă teribilă!... Aaa!... Eu m-am sculat de la opt dimineața, ca să fiu de la cinci în piață... De cinci minute, abia m-am întors, sunt chiar cu pălăria pe cap. Să-ți fie rușine că ești în capot la ora asta... Ce-o să zică bărbatu-tău, când o veni la dejun și te-o găsi așa?... Eu dejunez, întotdeauna, numai în rochie de seară, ca lordesele!... Da, apropo de dejun, tu ce mai gătești, dragă? Eu, să-ți spun drept, nu mai știu ce să mai faci... Siigur că da! De când m-am apucat de gospodărie, îmi fac singură meniurile. Bucătarul nostru execută, și atâta tot. E foarte bun, celebru chiar, dar e încăpățânat. Zice că — până când viața n-o reintra în normal și-o să găsim iarăși de toate — nu se mai amestecă în meniuri. Are chiar o formulă filosofică pe care o repetă ori de câte ori îi lipsește ceva pentru o mâncare pe care vrea s-o facă. (*Imită pe bucătar.*) „Eu nu pot, coniță, să mă lupt fără armament!” E, cum o să-l dau afară, dragă? Nici nu mă gândesc!... Bucătar ca ăsta nu se găsește pe toate drumurile. (*Cu emfază*). A fost și la „palat”... Și dacă e de justiție, ce? Nu e tot palat? A ținut restaurantul de acolo, dar a dat faliment, din cauza divorțurilor. Parole d'honneur, că din cauza divorțurilor! Fiindcă avocații încercau să împace părțile, la restaurant, și în fiecare zi ieșeau scandaluri, că părțile devastau vesela și își dădeau cu mâncărurile în cap. În sfârșit!... Ce să-ți mai spun, chérie, e ceva nemaipomenit, cu criza asta! Nu mai găsești absolut nimic... O să murim de foame, precis. Ieri a trebuit să tăiem un curcan... Alaltăieri, abia am găsit o scârbă de crap de opt kilograme... Noroc că azi avem un pic de carne. Am luat zece kilograme de la un clandestin. Ce să-l mai reclam, c-a făcut tot posibilul, el singur, să-l aresteze pentru sabotaj... Era în stare să dea și șperț. Cum, nu-nțelegi de ce? Dar e foarte simplu, chérie... Fiind închis, nu-l mai poate bănui nimenea că taie carne clandestin... Și taie nevastă-sa, în locul lui... Nu pot să-ți dau adresa, că tu nu-ți ții gura și mi-e teamă că rămânem nemâncați. Și nu mi-e de noi. Mi-e de bietul Puffy, mititelul! (*Se uită cu dragoste la cățel.*) Eeee și cu tine! Cum era să te chem la telefon ca să-ți vorbesc de cățel, când știu că al tău de-abia a avut parastasul de nouă zile? Te-am chemat ca să-mi dai și tu o idee ce să mai gătesc pentru mâine. Am căutat în toate cărțile de bucătărie și n-am găsit nimic. Daaa! M-am uitat și în ziare. ăștia însă fac meniurile fără să se gândească că nu mai ai cu ce să le prepari... Ia, uite, de exemplu, aici... (*la un ziar și citește.*) „Felul I: Supă de tomate verzi, cu capete de sparanghel și funduri de anghinare”. Auzi colo? Tomate verzi, la Crăciun, când de-abia se găsesc coapte? Și capete de sparanghel? Cum o să găsești numai capete, când nu există nici restul? Despre fundurile de anghinare, ce să mai vorbim?... Dau douăzeci de mii de lei pe o anghinare, ca să-i mănânc fundul. Dar, stai să vezi!

„Felul II: Nisetru cu ciuperci, sos à la Clemenceau”. De unde să iau nisetru? La Dragomir, la băcănie, mi-au spus că toți nisetri din Marea Neagră sunt minai și fac explozie când îi pui la foc. Și ciuperci, de unde? Acuma ninge și știe și-un copil că ciupercile ies numai după ploaie. Și sos Clemenceau? În primul rând, nu văd de ce oamenii politici să se amestece în toate sosurile și, al doilea, mi-a spus bucătarul nostru că sosul ăsta se face numai cu untdelemn „Puget”. Și noi n-avem decât „Sasso”. Și felul al treilea: „Vițel la tavă, cu piure de castane și salată de sezon”. Auzi, chérie, vițel? Mai repede găsești, la măcelar, elefant decât vițel. Și castane, de unde să iau? Că astea' sunt fructe sudice și nu se mai aduc. Iar salata de sezon, poți să și mori de râs! Cum o să gădesc salată de sezon, acum, în decembrie, când sezonul este vara, când te duci la băi? Va să zică, nici tu nu poți să-mi dai nici o idee! Cum? Să fac găină marinată? Unde-ai mâncat tu, vreodată, marinată de găină! Aaaa!... Păi spune așa, c-ai confundat!... De căprioară, cred și eu. Dar ce idee pe tine, chérie, să confunzi găina cu căprioara... Sigur că sunt mamifere amândouă, dar, oricât!... Una e vânat și alta e lepidopteră. E, asta e! Unde vezi tu că vreau să fac pe culta cu tine? Eu însă, când nu știu ceva, nu mi-e rușine. Mă uit în Larousse și aflu exact. Că Larousse e cea mai cultă persoană din lume... Alo! Ascultă, tu! Pentru mâine am niște cotlete de porc grozave. Ce-ai zice să le fac rasol cu maioneză? Cred și eu că n-ai auzit de mâncarea asta până acum, fiindcă e o invenție a mea, personală... Porc cu maioneză à la Henriette. Și mai am și-un iepure... Nu, nu, nul Nu-l fac cu măslina, că e prea banal, îl fac rasol. Și ca desert o să spui să ne facă lapte de pasăre. Lapte avem și păsări, slavă Domnului, e cotețul plin!... Bun... Bun, chérie... Atunci, te las să te duci să-ți iei baia și mă chemi tu pe urmă, să mai stăm un pic de vorbă... Pa, chérie!... Pa! (*Închide telefonul și sună de trei ori.*)

BUCĂTARUL (*intră*): M-ați chemat, conia?

DOAMNA DAMIAN: Da, Manole! Vreau să vedem ce gătim pentru mâine... (*Cu o privire plină de subînțelesuri.*) E ziua conașului!

BUCĂTARUL: Da? N-am știut! De naștere sau de onomastică?

DOAMNA DAMIAN: Nu! De leafă! Încasează tantiemele de la consiliu. Așa că, înțelegi tu, aș vrea să mănânce foarte bine.

BUCĂTARUL („of”): Înțeleg... Ca să fie dispus la plată.

DOAMNA DAMIAN: Te-ai gândit la ceva? La un meniu mai copios?

BUCĂTARUL: La ce să mă gândesc? Nu v-am spus că nu pot să lupt fără armament?

DOAMNA DAMIAN: N-ai dreptate. Avem de toate, berechet!

BUCĂTARUL: Da, nimic nu mai are gust, de când cu speculanții ăștia. Carnea are gust de pește, peștele de pasăre, pasărea n-are nici un gust, că e artificială, făina nu crește la copt, untul se face la fabricile de cherestea, untura are gust de săpun, untdelemnul miroase a asfalt, laptele se mulge de la cișmea, smântâna poți să scrii cu ea pe tablă, la școală, cafeaua se face din arborele de cenușă! Până și piperul se fabrică din moloz vopsit. Așa că ăsta nu e armament ca să pot lupta cum trebuie.

DOAMNA DAMIAN: Și totuși, pentru mâine, trebuie să-mi dai tot concursul.

BUCĂȚARUL: Eu execut tot ce-mi dați ordin... Dar de gust nu răspund.

DOAMNA DAMIAN: Pentru mâine avem, mi se pare — ca provizii — o găină, cotlete de porc și un iepure. Nu e așa?

BUCĂȚARUL: Și mai avem o găscă, două kilograme de pulpă de vițel și icrele de la crapul de alaltăieri...

DOAMNA DAMIAN: Mai nimica, adică... (*După o clipă de profundă reflecție.*) Ascultă, Manole! Iepurele o fi bun împănat cu icre de crap?

BUCĂȚARUL (*trăsnit*): Eu zic, coniță, c-ar fi mai bine să împănăm icrele de crap cu iepure. Am mai fost eu într-un loc, tot la o cocoană gospodină, și într-o zi m-a întrebat dacă știu să fac orez umplut?

DOAMNA DAMIAN: Și ai știut?

BUCĂȚARUL: Am știut! Cum să nu știu? I-am spus numai să-mi găurească dumneaei boabele de orez și pe urmă le umplu eu.

DOAMNA DAMIAN: Trebuie să fi fost foarte migălos...

BUCĂȚARUL: Sigur că da... că asta e mâncare chinezească și numai chinezii au răbdare să găurească boabele de orez un an, ca să le mănânce în cinci minute.

DOAMNA DAMIAN: Bine de ei, că se descurcă ușor... Vorba e, ce facem noi pentru mâine?... Haide, fii băiat gentil și dă-mi o idee.

BUCĂȚARUL (*cu un surâs superior*): O idee la grătar, cum ar veni...

DOAMNA DAMIAN: A! Apropo de grătar! Poate n-ar fi rău să facem găina la grătar...

BUCĂȚARUL: Eu cred că ar fi mai bine s-o facem compot, coniță...

CRAINICUL (*la aparatul de radio*): „Concertul nostru de muzică ușoară s-a terminat... Atențiune!... (*Atât doamna Damian cât și bucătarul ascultă atenți la radio.*) Cetățeni! Nu uitați că mâine e ziua cumpătărilor. Dați restul sau prisosul vostru pentru cei lipsiți de mijloace și oropsiți de soartă!...”

DOMNA DAMIAN: (*veselă dintr-o dată*) Manole!... Manole!... sunt salvată. Mâine nu gătim nimic. Mâncăm numai cafea cu lapte...

BUCĂȚARUL: Și restul îl dăm la săraci?

DOAMNA DAMIAN: Da de unde? Păstrăm tot pentru poimâine... Că poimâine ne vine porcul și curcanii de la țară... Am scăpat de grijă, Manole. Sunt așa de fericită, că-mi vine să te pup...

BUCĂȚARUL (*cu un surâs șmecher*): Taman acuma, de ziua cumpătărilor, coniță?...

DOAMNA DAMIAN (*care n-a fost atentă, din cauza unei inspirații „subite”*): Manole!... Stai, că mi-a venit o idee... Tot avem noi o mulțime de obligații. Mâine am să invit toți prietenii la masă. La cafea cu lapte... (*Se și repede la telefon, care sună însă în momentul în care vrea să ridice receptorul.*) Alo! Alo! Da, Coca, eu sunt, dragă! Ce coincidență... În clipa asta, tocmai vream să te chem la telefon... Cum? Mâine la dejun să venim la voi la masă? (*Privește semnificativ spre Manole.*)

BUCĂȚARUL (*încet*): Să știți, coniță, că a ascultat și coana Coca la radio.

DOAMNA DAMIAN (*la telefon*): Îmi pare rău, chérie, că nu putem primi invitația asta atât de drăguță, dar avem și noi invitați. (*Malitioasă.*) O mulțime de invitați!...

FATA ÎN CASĂ: O telegramă, conică!... (*Îi prezintă telegrama.*)

DOAMNA DAMIAN (*desface repede*): Doamne... De la cine o fi? (*Aruncă repede o privire pe telegramă.*) E de la conașul... Ce-o fi asta? Conașul a plecat, doar, la bancă, la consiliu... (*Citește.*) „Rog închide telefonul. Am să-ți comunic ceva. Garabet”.

CORTINA

AH, BĂRBAȚII!

(Dramă matematică)

PERSOANELE:

NICHITA IONESCU, bancher

Acțiunea se petrece în zilele noastre, într-un registru.

Domnul NICHITA IONESCU are — pe lume — trei ocupații și anume;

1. „CONFIENTA”, bancă
2. LENUȚA, soție
3. ZIZI, „prietenă”.

Domnul Nichita este un om foarte socotit, motiv pentru care își împarte timpul, cu echitate, între aceste trei ocupațiuni. Astfel:

Dimineața, e la bancă, unde lucrează.

După-prânz e la Zizi, unde iubește.

Noaptea e acasă, unde doarme.

Nefiind un om sociabil, singurul prieten și confident al domniei sale este un registru de isprăvnicel, în care își notează, în cifre (ca orice om de cifre, care se respectă), toate evenimentele importante ale vieții.

TABLOUL I

La ridicarea cortinei, ne aflăm în seara de 1 mai. Domnul Nichita notează:

Leafa, Lenuța, pentru o lună (bani de buzunar) — 6.000

Chenzina, Zizi („Taşengheld”) = 30.000

Un cățel sârmos, Zizi = 10.000

Un piramidon, Lenuța = 20

TABLOUL II

10 mai. Domnul Nichita notează:

Birje, Lenuța, pentru paradă = 105

Automobil, Zizi = 450.000

TABLOUL III

21 mai — Sfinții împărați Constantin și Elena.

Inel-ocazie, pentru ziua Lenuța = 5.000

Cadou Zizi, în memoria tatălui său care se numea Costică = 50.000

TABLOUL IV

5 iunie

Onomastica, Zizi, inel briliant = 150.000

Ziua naștere, Lenuța, în mînă, să-și ia ce vrea ea = 500

TABLOUL V

Se petrece după o lună de zile.

În acest interval, în viața domnului Nichita s-au petrecut două fapte de o mare importanță:

Primul: Lenuța a aflat, prin indiscreția unei servitoare, de legătura extraconjugală a soțului său. Disperată, în primul moment de furie, vrînd să se sinucidă, a scos revolverul din sertarul biroului și și-a tras un glonte în piciorul stîng, acesta fiind în partea inimii.

Imediat după această nenorocire, sinucigașa a fost internată în sanatoriu, iar piciorul a fost pus în gips.

Al doilea: cățelul lui Zizi s-a intoxicat din cauza unui os de cauciuc, pe care stăpînaș-a i-l cumpărase ca să se joace.

Foarte plictisit din cauza acestor întâmplări, domnul Nichita Ionescu se aşază la birou şi notează în registru:

5 iulie

4 vizite veterinar, căţel, Zizi = 4.000

Flori, Zizi = 2.000

Zizi, pentru toalete, băi = 100.000

Achitat cont Zizi, cizmar = 40.000

Un iaurt, sanatoriu, Lenuţa = 8

TABLOUL VI

15 iulie

Zizi, pentru băi, Eforie = 150.000

Leafa infirmieră, Căţel, Zizi, plecată la băi = 6.000

Avans onorariu avocat, pentru divorţ Lenuţa = 10.000

TABLOUL VII

Aerul de mare nepriindu-i, probabil, tânărului sârmos convalescent, sănătatea acestuia s-a înrăutăţit. O telegramă expediată, la 3 noaptea, a forţat pe domnul Nichita să se transporte de urgenţă la Eforie, însoţit de un distins profesor universitar veterinar. (Decanul Facultăţii de medicină veterinară.) După trei zile petrecute pe malul mării, domnul Nichita notează, la întoarcere, în ziua de 20 august:

Voiaj, cheltuieli, Eforie = 50.000

Supliment băi, Zizi = 100.000

Onorarii, întreţinere, veterinar = 100.000

Una zgardă (cu iniţiale), cadou, căţel = 3.000

Restituit zestrea Lenuţei = 1.000.000

TABLOUL VIII

Abia restabilit, tânărul sârmos a comis o nouă imprudenţă, care l-a fost, de altminteri, fatală. Neavând voie să iasă pe plajă, în dorinţa de a lua şi el o baie de mare, s-a aruncat în chiuveta care se afla plină cu apă, în bucătărie. Cu apă fiartă însă, pregătită pentru spălat vasele... Din această cauză, nenorocitul sârmos a fost scos din chiuvetă, rasol. Ceea ce a urmat, se poate vedea din registrul domnului Nichita, cu data de 20 august:

Vagon mortuar pentru adus rămășițele pământești, cățel = 50.000
Cheltuieli înmormântare = 40.000
250 porții oase pentru parastasul de 3 zile, împărțite la serviciul de ecarisaj = 25.000
Supliment băi, Zizi = 50.000
Voiaj de consolare, Zizi, Paris = 300.000
Rest onorariu avocat, divorț Lenuța = 40.000

TABLOUL IX

Acțiunea se petrece la orele 1 noaptea, în ziua de 15 septembrie. Singur, la biroul său de-acasă, domnul Nichita scrie:

Încetare plăți. Formalități faliment = 10.000
Un revolver pentru mine = 5.000
10 țigări „Naționale”, de adio! = 10

CORTINA

TALERUL

(Comedie cu două fețe)

PERSOANELE

BĂRBATUL

SOȚIA

AMANTUL

(Trei, Doamne, și toți trei!)

FAȚA ÎNTÎI

Un birou-hol, lângă sufragerie. Deși e aproape patru după-prânz, în încăpere tot mai miroase, discret, a varză cu carne.

SOȚIA (*fumează lungită pe divan, într-o poziție fatală*).

BĂRBATUL (*a isprăvit de scris un articol politic prost și — încântat — se ridică de la birou, frecându-și satisfăcut mâinile asudate de inspirație*): Gataa!...

SOȚIA (*nu-l aude*).

BĂRBATUL (*se apropie de ea, cu manuscrisul în mână*): Am terminat...

SOȚIA (*urmărind virajele unei muște, deasupra ceștii de cafea, băută*): Bine c-a dat Dumnezeu! De patru zile de când te căznești...

BĂRBATUL: Ei, ce vrei, dragă?... Eu nu sunt gazetar de meserie... (*Se pregătește să-i citească articolul.*)

SOȚIA (*repede*): Nu... Nu... Te rog să nu mi-l citești. Prefer să-l citesc tipărit...

BĂRBATUL (*blesat*): Dar nici n-aveam de gând să ți-l citesc. Femeile nu pricep articolele politice.

SOȚIA: Nici n-am pretenția... (*Stinge țigara și se ridică într-o rână.*) Cât e ceasul?

BĂRBATUL (*vexat încă, din cauza articolului*): Cât a fost și ieri pe vremea asta...

SOȚIA (*cu milă*): Vai, ce haz ai!... Nesăratule!...

BĂRBATUL (*vrând s-o ardă, se leagă de cuvânt*): E, ce să-i faci? M-am molipsit și eu de la mâncărurile pe care le prepari...

SOȚIA (*scârbită*): Altceva decât mâncare mai știi? Mâncare și bani, ăsta e idealul tău. Burta și portofelul! Ai mâncat bine, faci spirite, ai portofelul plin, ironizezi... Mi-e și silă, zău...

BĂRBATUL (*mulțumit c-a atins-o*): Mor după tine, când îmi faci rechizitoriul. (*Vrea s-o ia de bărbie.*)

SOȚIA (*ferindu-se*): Lasă-mă... Nu pune mâna pe mine...

BĂRBATUL (*vrea s-o sărute, ca s-o împace*): Ei, hai, hai!...

SOȚIA (*supărată*): Nu m-atinge, n-auzi?

BĂRBATUL (*glumind*): Am drepturi recunoscute de societate și biserică... (*O apucă de mină.*)

SOȚIA (*enervată rău*): Lasă-mă, frate, nu înțelegi să mă lași în pace! Ce te-a găsit?...

BĂRBATUL: Sunt tandru... (*Încearcă s-o sărute.*)

SOȚIA (*care s-a păzit la timp*): Fugi... Ești nesuferit... Nu vezi că mă zgârii cu barba?... Umbli ca un șomer, neras de trei zile...

BĂRBATUL: Eu am alte trebur. Nu stau toată ziua la bărbier ca tine.

SOȚIA: Toată viața am detestat bărbații nerași.

BĂRBATUL: Trebuia să te măriți cu un spân...

SOȚIA: Nu!... Cu un om simțit, mi-era destul...

BĂRBATUL (*bonom*): Da? Ei, atunci, hai să ne împăcăm. Sărută-mă pe frunte, că acolo sunt ras... (*Se apropie de ea și întinde fruntea.*)

SOȚIA (*sumete nările, a greață*): Phuu!... Miroși a varză cu carne...

BĂRBATUL: Ce să fac? Dacă mi-ai fi dat la masă limbi de fazan, miroseam a fazan.

SOȚIA: Cui nu-i place, să se ducă la birt...

BĂRBATUL: Mă rog, mă rog... Văd că ești pusă pe ceartă. De aceea... o să mă duc să-mi văd de trebur...

SOȚIA (*se uită la ceasul de la mină*).

BĂRBATUL: Cât e ceasul?

SOȚIA: Cât a fost și ieri pe vremea asta...

BĂRBATUL: Mersi... (*Se uită la ceasul lui.*) Patru... La revedere...

SOȚIA: Să nu ieși așa pe stradă.

BĂRBATUL (*se privește de sus până jos*): Cum „așa”?

SOȚIA: Cu pantalonii necălcați, cu gulerul mototolit...

BĂRBATUL: Las' că nu m-alege nimenea...

SOȚIA: Pune-ți măcar altă cravată. Gâta aia de la gât e praf, nu vezi? Și lumea care te vede în halul ăsta nu zice că ești tu neîngrijit, zice că n-am eu grijă...

BĂRBATUL: Lumea știe că eu am trebur și n-am vreme să mă ocup de mofturi... La revedere... (*Iese țanțoș și vexat.*)

FAȚA A DOUA

Un ceas după plecarea bărbatului. Doamna și-a schimbat capotul de-adineauri, cu o rochie de interior, suplă și ispititoare. S-a parfumat pe brațe, după urechi și în regiunea broșei care îi închide decolteul. A „dat” cu pulverizatorul în încăpere, a fumat o țigară și, până la venirea amantului, a stat nerăbdătoare, după draperii,

la fereastră.

AMANTUL (*a intrat, i-a sărutat mâna aproape de cot și s-a instalat pe fotoliul bărbatului, ca la el acasă.*)

SOȚIA (*a luat loc lângă el, pe un taburet.*)

AMANTUL (*paza bună păzește primejdia rea*): A plecat de mult?

SOȚIA: Ca de obicei, la patru... Deși nu pleacă niciodată mai târziu, azi avea poftă de vorbă... Mi-era frică să nu vii și să-l găsești aici...

AMANTUL (*românul are șapte vieți în pieptu-i de aramă*): Ei și? Ce-ar fi fost?

SOȚIA: Ce să fie? Nimic... Doamne ferește!...

AMANTUL: Cel mult, puteam să mor pentru tine. (*A prinde o țigară.*)

SOȚIA (*mângâindu-i mâna*): Dragul meu... De ce să mori?... Fiindcă aș fi murit atunci și eu. Și, să spun drept, prefer să trăim împreună. (*Un timp.*) Nu știu de ce, azi aveam o presimțire că nu vii...

AMANTUL (*mințind, ca să-i facă plăcere, fiindcă știe că femeilor le place să li se adeverească presimțirile*): Extraordinar! Închipuiește-ți că nici nu era să viu.

SOȚIA (*se apropie de el, îngrijorată*): Vezi? Presimțirile mele nu mă înșală niciodată... Dar de ce era să nu vii?

AMANTUL: Am fost extrem de ocupat la tribunal... De-abia am avut timp să mănânc ceva în fugă.

SOȚIA (*cu compătimire*): Dragul de el... Cel puțin, ai păpat bine?

AMANTUL: Da... O varză cu carne, delicioasă...

SOȚIA: N-ai idee ce mult îmi place un bărbat care mănâncă varză cu carne!... Găsesc că asta e o mâncare de bărbați... Virilă...

AMANTUL (*dându-și cu mâna pe obraz*): Să mă ierți c-am venit așa...

SOȚIA (*privindu-l*): Cum?

AMANTUL: Neras... Nici n-am avut timp să trec pe la bărbier...

SOȚIA (*lipindu-și obrazul de obrazul lui*): Prostule!... Eu ador un bărbat neras... (*Își freacă obrazul de barba lui.*) Așa... uite... să simt cum mă înțepă barba...

AMANTUL: Oricât! Barba ca barba!... Dar n-am avut timp nici să mă schimb... sunt într-un hal fără hal... la uite... hainele necălcate, gulerul mototolit...

SOȚIA (*nici nu se uită*): Mofturi!... prostii!... Ascultă-mă pe mine, că sunt femeie... Un bărbat care e scos din cutie... nu inspiră seriozitate... Nu e bărbat...

AMANTUL: Ești tu prea drăguță și vrei să mă scuzi... cu formule d-astea... Un bărbat care vine la o femeie, așa cum am venit eu la tine, e un om rău crescut. Asta e nesimțire.

SOȚIA (*apropiindu-se de gura lui, cu ochii jumătate închiși*): Din contră... Din contră... e dezordine estetică... (*Îl sărută.*) Auzi? Dezordine estetică... (*Îl sărută.*) Așa cum îmi place mie... auzi tu? (*Îl sărută.*) Eu ador dezordinea estetică, auzi? (*Îl sărută.*) Auzi? (*Îl sărută.*) Auzi? (*Pronunță cuvântul „auzi”, până când mașinistul teatrului, care doarme, aude că s-a terminat piesa și lasă cortina.*)

CORTINA

TATĂL

(Tragedie în 4 acte)

ACTUL I

De câțva timp, domnul Petrache Ionescu, mare comerciant și om de 52 de ani, a început să primească fel de fel de anonime.

„Fata dumitale, așa, fata dumitale, pe dincolo. Fata dumitale face, fata dumitale drege etc., etc.”

Insinuările acestor scrisori l-ar lăsa pe domnul Petrache absolut indiferent, dacă domnia sa n-ar fi, într-adevăr, tatăl unei foarte nostime fete de 19 ani, anume Jenica.

La ridicarea cortinei, domnul Petrache ține în mână ultima anonimă pe care poșta i-a adus-o de cinci minute. Se plimbă cu pași mari prin birou, încruntat, cum n-a mai fost din ziua când a căzut la alegerile de președinte al Camerei de Comerț. Dinspre sufragerie intră Sabina Ionescu, soția sa. E o femeie mărunțică, domoală și gospodină. Din această cauză, poate, miroase discret a musaca de vinete.

SABINA (*intrând*): De ce m-ai chemat, Petrache, că mi se arde...

PETRACHE (*tăios*): Da, că de musacaua ta îmi arde mie acum?... (*Privind-o în albul ochilor.*) Iar am primit o anonimă... apropo de Jenica.

SABINA (*blajină*): Ei și? Dă-le-ncolo de anonime.

PETRACHE (*grav*): Da, dar de data asta mi se comunică fapte precise.

SABINA (*brusc alarmată*): Ei, taci!

PETRACHE: Fapte grave, cucoană!

SABINA (*din ce în ce mai cuprinsă de panică*): Aoleu!... Citește-mi-o repede, până nu leșin... Ce zice? Despre ce e vorba?

PETRACHE (*solemn*): Despre cinstea familiei noastre, ca să zic așa...

SABINA (*lăsându-se moale, pe canapea*): Taci necuratului Doamne iartă-mă, din gură... că m-apucă ficatul. Ia citește.

PETRACHE (*scoate cu gesturi liturgice ochelarii, și-i pune și începe să citească, stâlcind cuvintele, de emoție*):

„Onorate domnule Ionescu,

În calitatea mea de vechi prieten al familiei dumitale, cât și de vechi tată de

familie proprie, îți aduc la cunoștință că fata dumitale, Jenica, are o purtare nedemnă de nașterea și cinstea numelui său...

De mai multă vreme, fata dumitale întreține legături cu tânărul Costel Georgescu, pe care îl primești în casă, ca pe un copil. Ce fel de legături sunt acestea, te poți convinge, chiar astăzi, la ora cinci, ducându-te acasă la acest măgar, unde îi vei găsi pe amândoi cum e mai bine. Nu neglija că ești tată!

Un alt tată.”

(Împăturind scrisoarea cu grijă.) E, madam? Mai zici și acum că sunt vorbe?

SABINA (*se mai agață de o ultimă speranță*): Cum o să fie Jenica la ăla acasă, când știi bine că e plecată, de ieri, la prietena ei, la moșie?

PETRACHE (*detectiv*): Păi, tocmai asta e!... Ne-a mințit că se duce la prietena ei la moșie, ca să-și facă de cap cu Costel, în liniște.

SABINA: Tocmai Costel să ne facă nouă una ca asta?

PETRACHE: Întâi și-ntâi, nu ne-o face nouă, ci i-o face ei... Și al doilea, dacă e adevărat, o să aibă de-a face cu mine. Îl împușc.

SABINA (*cu o ușoară satisfacție*): Vezi? Eu de la primele anonime l-am bănuț pe Costel. Tu ai presupus mereu pe alții.

PETRACHE (*sentențios*): Când e vorba de fata mea, presupui pe toată lumea... Zi să-mi facă o cafea, că sunt enervat... Și dă-mi revolverul de sub saltea.

ACTUL II

Acțiunea se petrece în aceeași zi, la ora cinci, la Costel Georgescu acasă.

PETRACHE (*oprindu-se, gâfâind, la ușa unei garsoniere dintr-un bloc și citind cartea de vizită prinsă pe ușă*).

COSTEL GEORGESCU.

Aicea e! (Scoate o batistă și își șterge fruntea de sudoare. Apoi își face semnul crucii, scoate revolverul din buzunarul de la spate și sună. Trec câteva clipe de așteptare penibilă). Să știi c-au deranjat soneria, ca să nu-i deranjeze nimeni. (Iluminat de acest gând, bate în ușă, cu putere. O dată, de două ori, de trei ori. În dosul ușii se aud, în sfârșit, pași. Apoi, o cheie se răsuțește în broască.)

COSTEL (*crăpând ușa*): Ah! (*Vrea s-o închidă repede la loc. Petrache împinge ușa și pătrunde în interior... Un țipăt — specific femeilor surprinse în negligé — spintecă tăcerea, venind dinspre divan... De altminteri, și Costel e în pijama... Costel caută să opună rezistență.*) Domnule Ionescu, nu înțeleg cu ce drept...

PETRACHE (*îl dă deoparte cu un ghiont și se îndreaptă spre divan*): Ieși la lumină, ticăloaso! (*Femeia de pe divan, văzând pe Petrache, dă un țipăt și se preface că leșină. Petrache se reazimă, zăpăcit, de o mobilă. Revolverul îi cade din mină... Începe să bâlbâie, penibil.*) Domnule Costel, te rog să mă ierți... sunt victima unei mistificări... Scuză-mă, te rog. Om bătrân, m-am făcut de râs... Așa-mi trebuie, dacă mă iau după anonime...

COSTEL (*nedumerit*): Dar ce este? Ce s-a întâmplat?

PETRACHE: Nimic... Nimic... Iartă-mă, te rog... (*Îndreptându-se spre ieșire, rușinat.*) Auzi, să o compare pa Jenica mea, cu... (*Gest spre divan.*) Ptiu! (*Iese, bâlbâinându-se.*)

FEMEIA DE PE DIVAN (*scoțând capul de sub pernă*): A plecat?

COSTEL: Da... Dar de ce te-ai ascuns de el? Îl cunoști?

FEMEIA DE PE DIVAN: Cum dracu' să nu-l cunosc. E „prietenu” meu de cinci ani, de când lucrez în biroul lui... Fir-ar al dracului să fie de ghinion... (*Oftând adânc.*) Și-am avut o presimțire. Azi suntem în 13... (*Alt oftat.*) Și mai e și marți...

(Cortina cade pe înjurătura ei. Nu se aude decât... „astăzi și mâine de calendar.”)

ACTUL III

Un ceas mai târziu, în același loc...

COSTEL (*fericit, fumează. A făcut ordine în odaie și a deschis geamurile să iasă parfumul violent al femeii de adineauri.*)

JENICA (*intrând ca o furtună, cu un mănunchi de trandafiri galbeni în brațe*): A fost?

COSTEL (*sărutând-o*): Da...

JENICA: Va să zică, anonima noastră a prins... (*Bate bucuroasă din palme.*)

COSTEL: Și încă cum!... Am executat instrucțiunile tale exact. Am întâlnit o jună pe Lipscani, am adus-o la patru jumătate aici... I-am dat o mie de lei ca să se dezbrace...

JENICA: Sper că nu te-ai uitat prea de aproape la ea...

COSTEL (*râzând*): Nici n-am avut timp. La cinci fix, conu' Petrache s-a înființat... Restul s-a petrecut exact cum am prevăzut noi... Numai că am avut și un mic supliment... (*Are, o clipă, intenția să-i spuie chestia cu întâlnirea dintre funcționară și patron, dar se gândește că e mai bine să păstreze secretul! Ce naiba? Între bărbați!...*)

JENICA: Ce supliment?

COSTEL (*sărutând-o*): Conu' Petrache a venit și cu revolverul ăsta (*îl arată*) să ne împuște...

JENICA (*sărutându-l*): Acum putem să plecăm liniștiți la prietena mea, la moșie... Mă ține, săraca, prezentă, de ieri...

ACTUL IV

Acțiunea se petrece a doua zi, la opt dimineața, în fața biroului lui Petrache... Femeia de pe divan vrea să intre în birou.

SERVITORUL: Un moment, domnișoară, vă rog... Aveți o scrisoare de la direcție (*îi dă scrisoarea.*)

FEMEIA DE PE DIVAN (*desface și citește*): „Să nu te puie dracul să mai calci pe la birou, că te-azvârl în aer cu dinamită.

Petrache”

CORTINA

SCAFANDRIERII

(Piesă de provincie)

Gong!
Se aude un canar cântând.
Cântecul canarului încetează.
Replicile care urmează se dau repede.

O VOCE: Mitică! O cafea, drăguță! Cu ochi de șarpe!
MITICĂ: Imediat, coane Grigore!
ALTĂ VOCE: Și mie una, Mitică!
ALTA: O gingirle!
MITICĂ: Imediat, coane Dumitrescule!
ALTA: Un ceai cu rom, Mitică!
MITICĂ: Am înțeles, dom' colonel.
ALTA: Psssttt! Băiete! Treizecișidouă cu purici.
MITICĂ: Vi-ne!
ALTA (nazală): Ce s-aude, mă, cu tablele alea?
MITICĂ: Imediat, domnu' Nicu.
ALTA: Mitică! Lipsește nebunul de la șah.
MITICĂ: Vă dăm altul, coane!
ALTA: Cărțile de tabinet, Miticuță, tată! Dar nu alea cu popa de treflă rupt la colț.
MITICĂ: Da, coane Paveliule!
ALTA: Du, măi, dulceața aia, odată.
ALTA: Și tibișir pentru tac.
MITICĂ: Momental, coane... Vine toate instantaneu.

CRAINICUL: Cred că ați înțeles, iubiți ascultători, că ne aflăm într-o cafenea de provincie. Să-i zicem, „Café central”, c-așa le zice tuturor cafenelelor din centrul orașelelor de provincie. E ora cinci după-amiază. Toți obișnuiții localului sunt la posturi. Așa, de exemplu, la biliardul din fund s-a angajat partida obișnuită de „chegle”, între „decanii” acestui joc: nea Georgică, fostul comandant al pompierilor locali și domnul Gîrniță, comersant de coloniale și delicatese.

Chibiții, aceiași și ei, în fiecare zi, au făcut roată (aceeași roată) în jurul biliardului. Tănăsescu, de la „Măsuri și greutate”, notează punctele. Este, cu alte cuvinte, însărcinat cu „catagrafia”.

TĂNĂSESCU (*după ce s-a auzit tacul pornind bila, pe biliard*): Patru, la nea Georgică. Ai 62, în total, nene Georgică.

GÎRNIȚĂ: Și eu câte am, drăguță?

TĂNĂSESCU: 58, nea Matache. 62 cu 58. Sunteți aproape egali... Mai are numai patru înainte.

GÎRNIȚĂ: Și m-a lăsat și mască.

UN CHIBIȚ: Trage cu efect din mandă, nea Matache. „Buză ră”!

TĂNĂSESCU: Eă! Înveți tu pe tat-to să facă copii. (*Cu admirație.*) Las-că știe el, nea Matache, cum s-o joace. (*Savant.*) Trage-o cu contraefect din mandanea, nea Matache.

NEA GEORGICĂ: Fără idei, vă rog. Fără idei! Aici se joacă fără idei... Jucăm la interes... pe bani grei.

CHIBIȚUL (confidențial, lui Tănăsescu): Dar pe ce joacă?

TĂNĂSESCU: Pe un pachet de „Naționale”, „Eclere”.

NEA GEORGICĂ: Ce faci, Gîrniță? Joci ori nu joci?

GÎRNIȚĂ: Ai răbdare, nene! Ce, crezi că e așa ușor de jucat? Nu vezi ce poziție mizerabilă mi-ai lăsat. (*Trage lovitura; bilele pornesc pe biliard.*) Opt la Manda! (*Mândru.*) Căci eu le administrez!

TĂNĂSESCU: A-ha-ha-ha! 8 și cu 58 = 66. (*Anunță cu voce de spicher.*) Situația, domnilor: 62, nea Georgică, 66, nea Matache. Aproape egali...

MITICĂ: (chelnărește): Cafeluțele, vă rog... Pardon, vă rog... Ușor cu tacul, coane Georgică... Îmi vărsași cafelele.

NEA GEORGICĂ (*enervat*): Nu mă țin de la mână, mă, că acum le răstorn, de le sare năutul.

CRAINICUL: Tot atât de zilnică și pasionată s-a angajat și partida de tabinet dintre colonelul pensionar Vasilescu și domnul Nedelcu, fost consilier comunal. Alți chibiți urmăresc cu atenție încordată sfârșitul partidei.

COLONELUL: Treisp’ce și cu una paisp’ce. Zgârie-mi un tabineci.

NEDEL CU: Cum, domnule colonel, ai mai avut un popă? (Cu parapon.) Tț! Tț! Tț! Eram sigur că au ieșit toți popii.

COLONELUL: Dacă n-ai ținere de minte, lasă-te de tabinet, iubitu, că ăsta e joc de știință. Apucă-te de loton, că la loton n-ai nevoie de memorie. Se înlocuiește cu boabe de porumb. (*Bătând cartea pe masă, cu zgomot.*) Uite, un șapte ochi...

NEDEL CU (*jucând, ca mai sus*): Poftim! Uite și de la mine un trei. Șapte și cu trei = zece. Ia vezi, poate ai și decarul de zece. Ăștia, doar, știu sigur că au ieșit toți patru...

COLONELUL (*jucând, ca mai sus*): Afară de ăsta al meu... Ia mai zgârie-mi un tabinet.

NEDEL CU (*contrariat*): Închipuiește-ți! A mai fost un decar de zece în joc?

COLONELUL (*încântat*): Închipuiește-ți! Și încă ăl de caro- Bufa!

NEDEL CU (*dezgustat*): Mare noroc ai, domnule!... Extraordinar noroc!... Ai câștigat, gata! (*Indignat.*) Phiuu! Cum ăți fi putând, domnule, unii, să aveți asemenea noroace? Nici c-am pomenit așa ceva... Uite, zic vorbă mare, că nu mai joc tabinet în viața mea... Fac jurământ! Fă cărțile.

COLONELUL: Păi ziseși vorbă mare, că nu mai joci?

NEDELCU: Da, dar începând de mâine... Acuma te mai fac un tabinet! Ultimul... Ultima noapte a lui Mihai Viteazul... Fă-le!

CRAINICUL: Numai la fereastra care dă spre strada principală se află o masă rotundă, cu marmoră plesnită, la care nu se joacă niciodată nici un fel de joc de noroc. Aci se întrunește, zilnic, „ștabul” cafenelei. Aci, în ședințe misterioase, se decide, în fiecare zi, soarta pământului, se trag hotarele Europei viitoare, se semnează armistiții și păci, se răstoarnă guverne și regimuri, se numesc și se destituie funcționarii înaltelor dregătorii, aci se rezolvă problemele economice și financiare ale lumii întregi, se dezlănțuie ofensive și se organizează rezistențe, aci, la fereastra cu pistrui de muște și cu colivia canarului deasupra, „ștabul” vede tot, află tot, știe tot, prevede și rezolvă tot. Astăzi, de exemplu, se discută chestia inundațiilor. Dar... mai bine să strecurăm microfonul sub masa rotundă cu marmură plesnită și să dăm cuvântul celor din jurul ei. Patru venerabili pensionari...

(Se aude cântecul canarului.)

CORCOVEANU: Da' frumos cântă astăzi canarul... Are evlavie de cântat...

MANOLESCU: Se vede treaba c-a simțit și el că se-apropie primăvara...

ANDRIȚOIU: Crezi că de-asta cântă?... Nu cântă de-asta! Cântă de foame, ascultă-mă pe mine... N-are stăpân-so ce să-i mai dea de mâncare...

CICU: E, și cu dumneata!... De ce să naibă? Că nu i-o fi dând să mănânce mușchi de vacă? Îi dă floarea-soarelui.

ANDRIȚOIU: Păi, tocmai de-aia! Adio floarea-soarelui. S-a dus. S-a isprăvit...

CORCOVEANU: Las-o, nene, că s-or mai fi găsinde două-trei semințe, acolo, și pentru el.

ANDRIȚOIU: Dă-mi dumneata mie o sămânță de floarea-soarelui, și-o mănânc... Toată recolta s-a inundat... Toată!

CICU: Unde?

ANDRIȚOIU (*misterios*): Ce, nu știți?

TOȚI (*același joc*): Nu!...

ANDRIȚOIU: La Constanța, în silozuri. Opt sute de mii de vagoane, duse. Recolta strânsă pe trei ani de zile înainte...

MANOLESCU: Păi am citit c-au fost inundații numai în câteva locuri, la Dunăre.

ANDRIȚOIU: Lasă-le pe-alea. Alea nu contează. (Pe ton de mare mister.) S-a revărsat Marea Neagră. Asta e mai grav.

CICU: Ce tot vorbești, nene? Când?

ANDRIȚOIU: Azi-noapte...

MANOLESCU: Serios, Mișule?

ANDRIȚOIU: Pe cuvântul meu de onoare...

TOȚI: ȚȚ! ȚȚ! ȚȚ! (*Țâțâie un timp.*)

CORCOVEANU: Nu se poate, Mișule!..., Cum era să se reverse Marea Neagră?

ANDRIȚOIU (*tare pe ce știe el*): Uite bine, așa cum s-a revărsat.

CORCOVEANU: Imposibil!

ANDRIȚOIU: Da? Imposibil? Așa am zis și eu când am auzit. Ai să vezi însă că e foarte posibil. (*Important.*) Mă rog! Poți să-mi spui, domnule, mie, în ce se varsă Dunărea?

CICU (*convins*): În munții Pădurea-Neagră.

MANOLESCU (*lui Cicu*): Fugi de-acolo, nene, că ăla e Rinul...

CORCOVEANU: E, cum o să fie Rinul? Rinul se varsă în Germania. Și Dunărea se varsă la noi...

ANDRIȚOIU: Exact... La Constanța...

CICU: Ba să mă ierți, dumneata! Dunărea se varsă în mare, la Galați... că de-aia e și port...

CORCOVEANU: Taci, frate? Păi dacă Dunărea se varsă în mare, atunci în gurile Dunării cine se mai varsă? Tata?

CICU: Stați, nene, stați, că mi-am adus aminte... Se varsă în Marea Neagră, la Sulina...

ANDRIȚOIU: Mă rog! La Galați, la Ploiești, La Sulina, n-are nici o importanță. Principalul este că se varsă în Marea Neagră. Buuun...

CICU: Ei, și dacă se varsă în mare, ce? Că, doar, n-o să se verse în munți, că de-acolo izvorăște.

ANDRIȚOIU: Ai răbdare... să-ți explic... (*Doctoral.*) Orice mare este știut, nu e așa, că are coprinsul ei de cantitate de apă. De exemplu, două vedre, trei, opt, după mărimea fiecăreia... Ca o doniță, să zicem. Cât să aibă, mă rog, o doniță obișnuită? Două vedre...

MANOLESCU: Ași! N-are!... Una, cel mult...

CICU: Cum o să aibă o doniță, o vadră, frate? Exclus... Atuncea, vadra câte donițe are...

ANDRIȚOIU: Stați, nene, că nu e vorba de donițe acuma ... Vorbim de Marea Neagră...

CORCOVEANU: Mai mult de-o vadră jumătate n-are... Și, ca să mă conving, cum m-oi duce acasă o cântăresc... C-am o doniță nouă.

ANDRIȚOIU: Las-o-ncolo de doniță, că eu am luat-o așa, numai de-un paregzemplu...

CICU: Are mai mult...

ANDRIȚOIU: Mă rog!... Am lăsat donița, și iau paharul ăsta cu apă... (*Îl trânteste pe masă.*) Poftim! Îl umplu ras... Așaaa!... (*Toarnă apă din alt pahar.*) Acuma ia dumneata paharul ăstălalt cu apă și toarnă în paharul ăsta plinul... Poți? Nu poți!

CICU: Ba pot, da se varsă pe masă...

ANDRIȚOIU: Brava dumatăle... Aici am vrut să te aduc. Va să zică, dacă avem un obiect plin cu apă și mai turnăm în el, apa dă pe deasupra... sau, cu alte cuvinte, se inundă. Prin urmare, așa s-a întâmplat și cu Marea Neagră... A venit Dunărea umflată de pe la Giurgiu și de prin alte părți și s-a înghesuit în ea cu toată apa, până când Marea n-a mai avut încotro și a dat pe de margini... Și

unde era să se reverse? Care este singurul nostru port la Marea Neagră? Constanța, săraca... Și, în două ceasuri, de când a-nceput inundația, tot orașul a fost sub apă, S-a-necat și portul, și digul, și farul, și tot. Despre oraș, ce să va mai spun? Zice că numai vârful moscheii se mai vede din apă.

CORCOVEANU: Serios, Mișule?

CICU: Phiu-phiu-phiu!... (*Fluieră a mirare și a pagubă.*)

ANDRIȚOIU: Mi-a spus un martor ocular...

MANOLESCU: Păi dacă inundația a-nceput azi-noapte, când ai putut să vorbești cu el?

ANDRIȚOIU: La telefon, domnule... La telefon, la București, unde s-a refugiat... că e un nepot al meu... și mi-a dat aviz de dimineață, ca să-mi spuie...

MANOLESCU: Da, da!

CORCOVEANU: Trebuie să fie pagube enorme...

ANDRIȚOIU: Un adevărat dezastru... Zice că sunt peste două mii de morți de vii.

CICU: Două mii de morți?

ANDRIȚOIU: Ce te miri? Măcar de-ar fi numai atâtea. Fiindcă, partea proastă, uite care a fost. Toate va poarele care se aflau în port, când s-a inundat apa, au intrat în oraș, cu marea. Înțelegi, dumneata? Ca la Veneția. Așa că cei mai mulți din majoritatea morților au murit din cauză că i-a călcat vapoarele pe străzi, a dat peste ei prin case, prin berării, pe unde se aflau și ei, că era sâmbătă seara... Zice că un torpilor de-ăla mare a intrat cu totul într-un cinematograf și-a naufragiat acolo peste spectatori, că era apa mică și nu se mai putea ține deasupra.

TOȚI: Țț! Țț! Țț! Țț!

CORCOVEANU: Dă-o-ncolo, c-or mai fi și exagerațiuni, nene!

ANDRIȚOIU: Ce exagerații, frate? Atunci voi nu știți ce e aia inundație. Și e totuși știut că apa se propagă mai repede ca focul... Mare minune dacă n-o fi trecut până acuma și podul de la Cernavodă.

MANOLESCU: Cine să treacă podul?

ANDRIȚOIU: Apa, cine vrei să-l treacă? Soacră-mea?

CICU: În orice caz, dacă, Doamne ferește! o s-ajungă apa până la pod, crez c-o să-l treacă pe dedesubt, că de-aia e pod.

ANDRIȚOIU: Să crezi dumneata că mai ține apa socoteala de cine ești dumneata. când te-ajunge, de se inundă ea, e dată dracului. Doamne iartă-mă, că bem și noi și e păcat să zici.

CORCOVEANU: Da' mă mir că-n jurnale nu scrie nimic...

ANDRIȚOIU: Păi de ce să mai scrie, dacă știm tot? Mai alarmează lumea degeaba... La București însă s-au luat chiar măsuri de apărare. Se lucrează la diguri... S-a dat și o ordonanță ca fiecare locuitor să aibă barcă în casă, sau vapor, sau copaie cu pânze, sau tot ce găsește de plutit. Și toată lumea umblă pe străzi cu colacul de salvare în spate. (*Cu un oftat adânc.*) Eh! Acu să fi avut o fabrică de colaci de salvare, nu-mi mai trebuia nimic...

MANOLESCU: Va să zică, toată Dobrogea e distrusă?...

ANDRIȚOIU: Toată.

CICU: Vai de păcatele noastre!... Asta mai lipsea...

ANDRIȚOIU: De fapt, totdeauna după cutremur vine inundații. Principiul lui Arhimede...

MANOLESCU: Pune-i-s-ar principiul în gât!

CICU: Doamne!... Doamne!... Doamne!...

ANDRIȚOIU: Singura nădejde ca să oprească inundația e numai Dunărea...

CORCOVEANU: De ce?

ANDRIȚOIU: Ca să ție apa-n loc. Că dacă o trece inundația peste ea, ne-am dus. Ajungem scafandrieri, nene Costică!... Scafandrieri!...

CORCOVEANU: Doamne ferește! Ca, în ceea ce mă privește, nici când eram mic și mă scăldam cu băieții la gârlă n-am putut să ții niciodată capul la fund... Așa că eu pot să mă și socotesc defunct.

CICU: Cum, nene? Adică să murim noi înecați, acilea în creștetul munților?

ANDRIȚOIU (*doctoral*): Parcă munții n-au fost tot mări. Și toate stâncile de pe ei ce sunt? Scoici, băiete!... Mari, cum erau pe vremea aia...

CORCOVEANU: Cum o să fie scoici? sunt gogoși de-ale dumitale.

ANDRIȚOIU: Atunci, dumneata n-ai idee de zoologia pământului. Va dau cuvântul meu de onoare că sunt scoici. Scrie și în almanah...

CICU: Dar alea, săracile, din Constanța, ce s-or fi făcut?

ANDRIȚOIU: Care, alea din localuri, artistele?

CICU: Nu, nene! Scoicile... Păi ce? De artiste îmi arde mie acum, când toată țara e sub apă? (*Un timp.*) Dumneata știi să-noți, nea Costică?

CORCOVEANU: Nu știu, dar de ce?

CICU: Fiindcă, dacă știai, te repezeai poate până la București, să vezi cum mai e cota apelor... Cu siguranță că trenurile nici nu merg.

CORCOVEANU: Ba astea ale noastre, dinspre munte, de ce să nu meargă?

MANOLESCU: Mă mir că nici la radiojurnal n-a spus nimic!

ANDRIȚOIU: Cum o să spuie, domnule, lucruri de-astea la radio? Păi, dacă află constănțenii că s-au înecat, îți dai dumneata seama ce panică se face? Lucrurile astea nu trebuiesc spuse, mai ales la radio, unde poate să le-audă toți... Și nici noi nu trebuie să le spunem și, prin urmare, dacă eu vi le-am spus vouă, trebuie să rămâie între noi, c-așa se fac zvonurile și nimic nu e mai rău ca zvonul... Eu, dacă aș avea o putere, să fiu măgar, dacă nu le-aș tăia limbile la toți ăștia care umblă cu vorbe, ca să sperie lumea și s-o alarmeze.. .

TOȚI: Așa este...

CORCOVEANU: Bravo, Mișule! Alarmiștii, domnule, alarmiștii, asta e cea mai mare plagă a noastră. Netrebniții ăștia care fac din țânțar armăsar. Scufundă Dobrogea în trei chile de apă... Și ce mai încoace-încolo! Uite, de exemplu, nepotu-meu ăsta, că nici nu mi-e nepot, care mi-a spus mie ce vă spusei și eu vouă. (*Convins.*) Păi ce, eu sunt prost să-l cred? Auzi-acolo? A intrat Marea Neagră în Constanța? Cum era să intre? Pe unde? Ce, acolo e sat fără câini? Nu e vamă, nu e poliție, nu ie autorități, ca s-o oprească? Și să presupunem chiar c-ar fi intrat? Ce, nu sunt pompieri în oraș? Din trei pompe a terminat cu Marea Neagră. Afară cu ea!... La apă! Așa că, pe mine, dragă, cu zvonuri și cu

fantasmagorii de-astea e greu să mă convingă cineva.

CICU: Stai, stai, nene Mișule, că nu e nici așa... Să stăm să judecăm — și să fim sinceri. Unde a intrat toată apa care s-a vărsat din Dunăre? Că Dunărea știm precis că a venit, anul ăsta, mare?

MANOLESCU: Ce te faci cu ce pristosește? Aicea nu e vorba de-un pahar cu apă, care să se verse pe masă, ca asta?... E vorba de ditai marea... De toată cantitatea ei de coprins?

CORCOVEANU: Și n-ai să-mi spui dumneata mie că vapoarele care se aflau pe apă, în port, s-au dat la fund singure, numai ca să-ți facă dumitale gustul și să nu intre în târg?

CICU: Și, firește, trebuie să fi fost și morți. Numai în cinematograful, unde a intrat torpilorul, trebuie să fi fost trei-patru sute de inși?

ANDRIȚOIU: Cum era să intre, măăă, torpilorul în cinematograful?

MANOLESCU: Din greșeală, cum vrei să intre? Adus de ape, că nu era să-și ia bilet... Eu am văzut inundații și știu, coane Mișule! N-ai idee ce putere are apa. Am văzut un pom înecat, care s-a izbit de-o moară și-a făcut-o praf.

ANDRIȚOIU: Se poate!... Eu însă nu cred decât ceea ce văd cu ochii mei... Iar alarmiștii — ăștia ca alde nepotu-meu de la Constanța — să-și caute alți mușterii. Cu mine, nu merge...

CICU: Poate nu crezi nici de podul de la Cernavodă?

ANDRIȚOIU: Care pod? Ce e cu el?

MANOLESCU: L-a luat apa.

ANDRIȚOIU: (*râde, batjocoritor*): Ila! Ila! Podul de la Cernavodă, l-a luat apa.

CORCOVEANU: Va să zică, nu crezi?

ANDRIȚOIU: Zvonuri băietele!... Prostii.

CICU: Zvonuri? E! Atuncea află de la mine, dacă vrei să știi, că Bucureștiul s-a și evacuat. Toate autoritățile s-au mutat în munți... Guvernul e pe Negoiu!... Apa se apropie cu pași siguri de Capitală.

CORCOVEANU: Și află că primăria a distribuit colaci de salvare, fără cartelă.

MANOLESCU: Și bărci. Câte una de om. Și la familiile cu copii, câte un vapor... Și la celibatari ca dumneata, copăi...

ANDRIȚOIU: Cum puteți să credeți, mă, așa ceva? Astea sunt basme...

CORCOVEANU: Dacă pentru dumneata, faptul că toată Dobrogea e sub apă, este un basm, înseamnă că nu simți românește și nu cunoști realitățile.

ANDRIȚOIU: Da, da, dumneata!... Fiindcă îți închipui că noi de la dumneata am aflat chestia asta cu inundațiile... Ei, află c-o știam de azi-noapte, de când Constanța a dispărut sub apă.

CICU: Numai vârful moscheii se mai vede, ca să știi.

MANOLESCU: Că niciodată nu știi nimic și totdeauna faci pe grozavul... Iacă, te înștiințăm că dacă Dumnezeu nu face o minune, în două-trei zile suntem scafandrieri cu toții, domnule Mișule...

CICU: Scafandrieri,...

CORCOVEANU: Scafandrieri!...

MANOLESCU: Sca-fan-dri-eri!...

GONGUL

DOMNUL CU CAMELII

PERSOANELE:

ELVIRA, 32 de ani (zice ea)
MITICĂ, soțul ei (48 de ani)
NENEA GUȚĂ, unchiul Elvirei (62 de ani)
O SERVITOARE, tinerică

Acțiunea se petrece în București, în zilele noastre. Decorul reprezintă un hol, în apartamentul pe care Elvira și Mitică îl ocupă într-un blockhaus.

La ridicarea cortinei, Mitică se plimbă cu pași mari prin încăpere. Are un aer preocupat, de om care pândește ceva.

MITICĂ: Mă-nșeli! Nu se poate să nu mă-nșeli... E imposibil să nu mă-nșeli.

ELVIRA: Ce-ai zis?

MITICĂ: Popa nu toacă de două ori pentru o babă surdă. Mă-nșeli! Aia e!

ELVIRA: Cu cine?

MITICĂ: Nu știu, dar de-nșelat trebuie să mă-nșeli...

ELVIRA: De ce?

MITICĂ (*cult*): Georges Dandin, săracul!...

ELVIRA: Dar de când ești filofrancez?

MITICĂ: De când simt că sunt încornorat!

ELVIRA: Ești ridicul...

MITICĂ: Sunt soț...

ELVIRA: Divorțează, ca să nu mai fii.

MITICĂ: Ce-ai zis?

ELVIRA: Popa nu toacă de două ori pentru o babă surdă.

MITICĂ: Și ce, crezi că n-am auzit ce-ai zis?

ELVIRA: Atunci de ce mă mai întrebi?

MITICĂ: Ca să te studiez, între răspunsuri... (*Un timp.*) Hm! Atitudinea asta de femeie cumsecade, totdeauna mi-a dat de bănuț, fiindcă nu există ființă mai primejdioasă decât femeia cumsecade.

ELVIRA: Nu văd de ce.

MITICĂ: Pentru că femeia nu e cumsecade, doamnă, decât în două împrejurări. (*Sententios.*) Întâi, după ce te-a înșelat, ca să nu afli, și al doilea, înainte de a te înșela, ca să nu bagi de seamă că e predispusă...

ELVIRA: Cine ți-a mai băgat în cap și prostia asta?

MITICĂ: E o cugetare...

ELVIRA: Și de la cine-ai aflat-o?

MITICĂ: Da la Club. O spunea Damian...

ELVIRA: Bebe?

MITICĂ: Exact... Și-am ținut-o minte!

ELVIRA: Vai, ce imprudență din partea lui!

MITICĂ: Imprudență? Pentru ce? Explică-te, te rog!

ELVIRA: Pentru că nu se spun asemenea cugetări unui om gelos...

MITICĂ: Eu gelos? Ha-ha-ha!... Confunzi noțiunile, scumpă doamnă! sunt demn, nu sunt gelos... (*Intră servitoarea.*) Ce e?

SERVITOAREA: Am venit s-o-ntreb pe conița care rochie o scot din „armoal”?

ELVIRA: Rochia bleu...

SERVITOAREA: Da, coniță! (*Iese.*)

MITICĂ: Da' ce, „mergem” undeva?

ELVIRA: Mă duc, nu „mergem”...

MITICĂ: Singură? Unde? (*Ridică iarăși tonul.*)

ELVIRA: Nu ți-am spus de o mie de ori că astăzi am comitet la „Căminul”? Trebuie să aranjăm programul pentru „săptămâna ouălor”.

MITICĂ: Dar ce vă băgați voi în treburile găinilor? Ce, v-apucați voi să ouați în locul lor? Să vă faceți clocitoare automate, voi, care nu știți măcar să faceți un ou fiert? Și-apoi, obiceiul ăsta de a aranja în fiecare săptămână, altă „săptămână”, mi se pare foarte suspect. Ieri, „săptămâna laptelui”, alaltăieri, „săptămâna untului”, răsalaltăieri, „săptămâna brânzei”. Mai bine ar fi să vă vedeți de case, de bărbați și de copii... Și pentru că asta este părerea mea, te înștiințez că — începând de astăzi chiar — nu te mai duci la ouat... Să ouă celelalte, că sunt destule în comitet... Scurt!

ELVIRA: Ascultă, Mitică! (*Are un ton grav.*) Cât ai ce gând să mă enervezi? De-un ceas nu faci altceva decât să-mi bați capul cu fel de fel de prostii. Ba, îmi mai dai și emoții că te-nșel și știi tot...

MITICĂ: Cum? Cum? Cum? Ți-am dat emoții că știi tot?

ELVIRA: Păi, sigur! Insiști atâta că te-nșel, încât era cât p-aci să mă convingi și pe mine că așa e... Să-mi bagi în cap că trebuie să te-nșel.

MITICĂ (*triumfător*): A! Bun! Perfect! Aici am vrut să te-aduc... La mărturisire... Ai mărturisit. Asta vream să știi. Ai recunoscut.

ELVIRA: Eu? Ce-am recunoscut?

MITICĂ: Că ai fi foarte dispusă să mă-nșeli... Eram sigur.

ELVIRA: Păi dacă nu mă lași în pace și mă sugestionezi? Tu știi că sunt o fire impresionabilă... un medium bun.

MITICĂ: Da, dar trăiești într-un mediu prost.

ELVIRA: Ce mediu?

MITICĂ: Bucureștiul!... E mediul cel mai prost pentru o femeie... (*Un timp.*) Eu cred că Georges Dandin ăla trebuie să fi fost român. Român stabilit în străinătate. A făcut cunoștință Moliere cu el, și gata... L-a pus în piesă.

ELVIRA: Mitică, pentru Dumnezeu! Tu nu mai știi ce vorbești! După băile de astă-vară, de la Govora, în loc să te-ndrepti, mai rău te-ai ramolit. Spui niște prostii,

de nu știu ce să mai cred. Du-te, dragă, în străinătate și te caută. Odihnește-te la un sanatoriu și lasă-mă-n pace!... Isprăvește!... Tu nu-ți dai seama că-mi faci viața imposibilă, că mă îmbolnăvești de nervi... De dimineață până seara n-aud decât asta: „Mă-nșeli! Mă-nșeli!” Dacă știai că ești bolnav de gelozie, nu trebuia să te-nșori... Să știi că am să-i spui lui unchiul Guță... El m-a crescut, el m-a măritat cu tine, el să mă scape... (*Un timp.*) Așa e când rămân copiii orfani la douzeci și cinci de ani. Trebuie să facă tot ce vor unchii, care îi iau de suflet... Dacă ar fi trăit mamă, sau cel puțin papă, sau măcar un frate mai mare dacă aș fi avut pe lume, n-aș mai fi fost obligată să mă sacrific, să mă iau după sfatul lui nenea Guță și să mă mărit cu tine... la douăzeci și cinci de anișori.

MITICĂ: Și opt... și opt... Am actul de naștere la mine în birou.

ELVIRA: Douăzeci și cinci, douăzeci și opt, ce importanță are o diferență de câteva luni? În orice caz, eram minoră... Nu știam ce e viața...

(*Intră servitoarea.*)

SERVITOAREA: Coniță, a venit un comisionar și-a adus florile astea...

MITICĂ: Pentru cine?

SERVITOAREA: Pentru conița...

MITICĂ: De la cine?

SERVITOAREA: Nu mi-a spus... Le-a lăsat și aplecat. Trebuie să scrie pe cartea de vizită. E o carte de vizită între ele.

MITICĂ: Dă-le-ncoace?!

SERVITOAREA: Pofțiți!...

MITICĂ: Ieși!... (*Servitoarea iese.*) Ia să vedem noi ce scrie pe cartea de vizită... (*Citește.*) „Florile astea îți vor spune, în șoapta lor parfumată, toată dragostea și patima celui ce ți le trimite și pentru care ești totul pe lume.” (*Glasul îi tremură treptat ce citește. când termină, zbiară.*) Elvira! Ce însemnează asta?

ELVIRA (*foarte încurcată*): Nu știu... Nu știu nimic, Miti, crede-mă!... Cine semnează biletul?

MITICĂ: Nu face cu mine pe Genoveva de Brabant, viperă, că nu se prinde... Ce, e prost să semneze? Îți dau un sfert de secundă să-mi spui de la cine sunt florile... A cui e patima celui care ți le trimite și cine e măgarul pentru care ești totul pe lume.

ELVIRA: Miti! Îți jur... că nu știu nimic. Îți jur pe tot ce vrei.

MITICĂ: N-am nevoie de jurăminte, fiindcă ori juri strâmb... ori minți!... Mie ai să-mi răspunzi instantaneu, cu cine mă-nșeli, de când mă-nșeli, cum mă-nșeli? Pretind amănunte, în calitatea mea de soț...

ELVIRA: Nu e adevărat, Miti. Nu te-nșel...

MITICĂ: Asta să i-o spui lui mută... Am aicea cartea de vizită... dovadă vie, palpabilă... incontestabilă, olografă... Dumneata, care te revoltai adineaori, care îți luai aere de madonă călcată pe coadă, te-ai dat de gol... Ești o femeie necinstită... imorală... (*Nu mai găsește calificative.*) Indecentă...

ELVIRA: Nu-ți permit să mă faci indecentă...

MITICĂ: Poate ai cinismul să tăgăduiești?

ELVIRA: Da! Tăgăduiesc.

MITICĂ (*o îngână*): Tă-gă-du-ești!... Ha-ha! *Mi fa da ridere!* (*Râde sinistru.*) Dar cartea asta de vizită nu tăgăduiește.

ELVIRA: Eu nu sunt vinovată... Nu știu nimic...

MITICĂ: Ba știi, și ai să-mi spui imediat... Haide, madam! Ai curaj! Onoarea vițiului. (*O apucă de braț, brutal.*)

ELVIRA: Nu pune mâna pe mine. Mă doare... Au!...

MITICĂ: Spune tot, sau...

ELVIRA: Lasă-mă... lasă-mă! Îmi rupi mâna... Au!... Dă-mi drumul! Au!... (*Începe să plângă.*)

MITICĂ: Nu plânge că fac omor... Ah! și n-am la mine un revolver, o pușcă, un tun, o mitralieră, un Zepelin, un briceag, nimic...

ELVIRA: Brută... Te disprețuiesc... E suficient ca un imprudent să-mi trimită flori acasă, ca să mă lovești, să mă insulti, să mă omori!...

MITICĂ: Nu te-am omorât, minți! Nu vezi că vorbești?

ELVIRA: Țsta nu e un argument... Femeia vorbește și moartă, nu spuneai chiar tu? Lasă că te-nvăț eu pe tine minte... Chiar astă-seară mă duc la un avocat și până mâine dau divorț.

MITICĂ: A! Nu! N-ai să divorțezi, până când nu aflu numele mizerabilului cu care mă-nșeli...

ELVIRA: Află-l sănătos... că nu există.

MITICĂ: Am să aflu... Am să te pui în fața lui.

ELVIRA: Pune-mă, n-ai decât...

MITICĂ: Am să reconstitui crima în fața mea...

ELVIRA: Reconstituiește ce poftești...

MITICĂ: Deocamdată, am să mă duc la toate florăriile din București... Cu florile-n brațe... Să vedem cine le-a cumpărat... cine le-a trimes...

ELVIRA: Umblă sănătos!... Și când o să afli, să-mi spui și mie... Nu holba așa ochii la mine, că nu mă sperii.

MITICĂ: Mesalino!...

ELVIRA: Ce!

MITICĂ: Cleopatro!...

ELVIRA: Eu?...

MITICĂ: Minervo!...

ELVIRA: Taci, sau...

MITICĂ: Sarmisegetuzo!...

ELVIRA: Ah! Adu-mi un vas cu flori să ți-l sparg în cap... că leșin!... (*Mitică iese trântind ușa de perete.*) Doamne! ... Doamne!... Ce mă fac? Dacă îl află? Dar ce i-a venit lui Bebe să-mi trimeată flori? El care știe cât e bărbatu-meu de gelos!... Ce imprudență!... Ce prostie!... Și totuși... ce adorabilă prostie!... Ce atenție delicată! — (*la receptorul.*) Să-i dau repede un telefon, să-l previu... Poate găsim o soluție. Nu mi-e de altceva, dar dacă îl află, Miti e în stare să-l omoare... (*Face numărul.*) Allo!... Allo!... Casa Damian? Domnul Bebe e acasă?...

Nu? Dar cine e la telefon?... A! Tu ești, Marițo? Unde e domnul?... De mult?... Știi sigur că nu vine diseară la masă? Ascultă, Marițo!... Dacă vine, să-i spui că a telefonat conia Elvira... Că am să-i comunic ceva important și imediat... Nu, nu! Să nu vie aici... Să mă cheme la telefon... Dar să nu mă cheme dumnealui direct. Să mă chemi tu, și numai dacă sunt eu la telefon să mi-l dai... Cu altcineva să nu vorbești, cu nimeni!... Dacă nu sunt eu când suni, să închizi și să încerci mai târziu... până când răspund eu... Ai înțeles? Bagă de seamă să nu faci vreo încurcătură!... La revedere! (*Agăț. Se aude soneria.*)

(*Intră servitoarea.*)

SERVITOAREA: A sunat în față, conia... Sunteți acasă?

ELVIRA: Nu! Nu sunt... Las' că mă duc să deschid eu... Tu du-te și vezi-ți de treabă!... Să vii numai când te sun... (*Iese.*)

SERVITOAREA (*ieșind*): Mi se pare mie că florile alea de-adineauri nu i-au mirosit bine conașului... O să am distracție gratuită...

ELVIRA (*intrând cu nenea Guță*): Nene Guță... unchiule. (*Îl sărută.*) Numai Dumnezeu te-a adus. Tocmai mă gândeam să fug de-acasă și să vin la tine, la moșie...

GUȚĂ: Să fugi? De ce?

ELVIRA: Miti a înnebunit din cauza geloziei... Trebuie internat imediat, pus în cămașă de forță... că are și furii... Pretinde că îl înșel.

GUȚĂ: Ei, și?

ELVIRA: Ei, și dacă îl înșel, trebuie să-i spui și lui cu cine. Asta e indiscreție!

GUȚĂ: Stai, stai, stai, stai!... Nu mă lua iute, că mă zăpăcesc... Cum, adică, indiscreție?

ELVIRA: Păi sigur că e indiscreție... E secretul meu!

GUȚĂ: Cum înțeleg eu, cu alte cuvinte, e adevărat că-l înșeli?

ELVIRA: Oho! Și încă cum!...

GUȚĂ: Elvira!... Cum se poate?

ELVIRA: Iartă-mă, unchiule... dar ție nu pot să-ți ascund nimic.

GUȚĂ: Bine-bine... oricât... Dar nu m-așteptam... din partea ta.

ELVIRA: Parcă tu nu știi că nu-l iubesc pe Miti? Că l-am luat numai ca să-ți fac plăcere ție...

GUȚĂ: Mie?

ELVIRA: Păi, sigur... M-am măritat cu Miti pentru tine, nu pentru el... De-aia acum îl înșel... pentru mine. Hai, unchiule, nu fi și tu contra mea... Dacă ai ști cât l-am înșelat de puțin... față de diferența de vârstă care e între noi.

GUȚĂ: De ce l-ai luat, dacă ți se părea prea bătrân? Eu nu te-am silit.

ELVIRA: L-am luat pentru că mi-am închipuit că, fiind mai în vârstă, o să mă iubească mai mult... și-o să fiu fericită. El însă mi-a făcut viața imposibilă, cu gelozia... atât mi-a bătut capul că-l înșel, încât ce mi-am zis?... Tot crede că-l înșel... cel puțin să aibă și el satisfacția că e adevărat... N-aș fi crezut însă niciodată c-o să mă prindă... Și astăzi, adineauri, tocmai în toiul unei scene...

am primit un buchet de flori de la ...

GUȚĂ: De la?

ELVIRA: De la o carte de vizită... Înțelegeți dumneata...

GUȚĂ: Aha!...

ELVIRA: Și îți închipui ce-a urmat? M-a insultat... M-a bătut...

GUȚĂ: Te-a bătut-u-ut?

ELVIRA: M-a bătut... Până adineauri am fost plină de vânătăi... Și-acuma a plecat în oraș, la toate florăriile, să afle cine mi-a trimis buchetul... Și cum Bebe e cunoscut peste tot...

GUȚĂ: Care Bebe?

ELVIRA: Vai, da greu mai pricepi, frate! Bebe! Persoana care mi-a trimis florile... Bebe Damian.

GUȚĂ: Aha!... prietenul ăla al vostru...

ELVIRA: Al nostru? Da' de unde?... Al lui Miti!... Știi, cum îți spuneam... sunt sigură c-o să afle... c-o să iasă un scandal... cu palme, cu jurați.

GUȚĂ: Da... da... scandalul trebuie evitat... E reputația familiei noastre în joc.

ELVIRA: Sigur că trebuie... Că, dacă nu, spui la toată lumea că sunt nepoata ta...

GUȚĂ: Ce fel de flori erau alea pe care ți le-a trimis?

ELVIRA: Camelii!... Ah, ce frumoase erau!...

GUȚĂ: Și pe cartea de vizită cu care ți le-a trimis scria ceva?

ELVIRA: Sigur... Păi asta m-a dat de gol... Reieșea limpede ca bonjour că persoana care mi le trimete...

GUȚĂ: Înțeleg... Înțeleg... (*Un timp.*) Ai putea să-mi spui exact ce scria??

ELVIRA: Cum să nu? Absolut exact... Scria ceva așa... cu patimă... ca să le miros și să aflu... că eu sunt pentru el... În sfârșit... A... Uite cartea de vizită... pe jos. A pierdut-o Miti... Nu, nu te apleca dumneata. Lasă că ți-o dau eu... Poftim... Citește...

GUȚĂ: Stai să-mi pui ochelarii, că nu văd... (*Citește.*) „Florile astea îți vor spune în șoapta lor parfumată toată dragostea și patima celui ce ți le trimete și pentru care ești totul pe lume”...

ELVIRA: Splendidă dedicație! Ce zici?

GUȚĂ: Zic să-mi dai repede o hârtie și-un creion...

ELVIRA: Pentru ce?

GUȚĂ: Să copiez rândurile astea.

ELVIRA: De ce?

GUȚĂ: Cine știe... Poate o să am și eu nevoie de ele vreodată... Hai, hai repede!... Să nu vie cumva Mitică și să mă prindă că-i copiez secretele de familie.

ELVIRA: Numaidecât... (Iese și revine cu o hârtie și un creion.) Poftim!

GUȚĂ: Dictează tu...

ELVIRA: Florile astea îți vor spune...

GUȚĂ: Florile astea îți vor spune...

ELVIRA: În șoapta...

GUȚĂ: În șoapta...

ELVIRA: ... lor parfumată...

GUȚĂ: ... lor parfumată... (*Același joc, până la finele textului dictat.*) Așaa!... Bun!... Acuma, bagă bine de seamă ce-ți spui... Eu plec... și pândesc pe Mitică până vine... Mă întorc apoi după el. Tu nu m-ai văzut... N-ai vorbit cu mine... Nu știi nimic.

ELVIRA: Dar de ce toate astea?

GUȚĂ: Am eu socotelile mele... Ne-am înțeles?

ELVIRA: Da, unchiule... Ne-am înțeles.

GUȚĂ: Acuma pune cartea de vizită la loc, pe covor... unde era căzută. Și s-o lași acolo...

ELVIRA: Poftim!.. Am pus-o. (*Se aude o sonerie lungă.*) Haiti!... ăsta e Miti... Îl cunosc după cum sună.

GUȚĂ: Repede, du-te de-i deschide... Eu o șterg pe din dos... Și nu uita ce ți-am zis... Nici o vorbă despre mine. (*Iese repede.*)

MITICĂ (intrând): Doamnă... adevărul a ieșit la suprafață. Totuși, te rog să constați că sunt calm, și în momentele astea tragice mă port cu dumneata destul de politicoasă... sunt calm, sunt foarte calm... sunt cel mai calm om din lume...

ELVIRA: Miti... Miti... Nu te uita așa la mine, că mă sperii... Ai o mutră de asasin...

MITICĂ: Am, pentru că voi deveni... Posed numele exact al omului care ți-a trimis flori acasă... Al omului cu care mă înșeli.

ELVIRA: Miti!... Nu-i adevărat... sunt nevinovată. De la cine sunt florile?

MITICĂ: Lasă, că știi tu mai bine decât mine... Și nu-ți mai lua mutra asta prefăcută, că-mi pierd calmul imediat... Florile pe care le-ai primit adineauri, însoțite de scrisoarea aceea concludentă... au fost cumpărate de la florăria „Crinul”, de către domnul... Bebe Damian și trimise aci prin comisionarul cu numărul 44, care se găsea în fața florăriei. Aud?... (*Tăcere.*) N-aud nimic? Aș vrea să aud ceva...

ELVIRA: Miti... Miti... Nu sunt vinovată...

MITICĂ: Inutil, doamnă... Vinovăția dumitale este dovedită cu vârf și îndesat... Și planul meu de răzbunare este fixat.

ELVIRA: Miti, ce-ai de gând să faci?...

MITICĂ: Vreau să-mi spăl onoarea în sânge... În consecință: domnul Bebe Damian a fost condamnat la moarte și va fi executat chiar azi, chiar aici, sub ochii dumitale... Atâta am de spus... Și-acum, te rog să te retragi în odaia dumitale, unde te declar arestată... Ieși!

ELVIRA: Miti, vino-ți în fire!... Pentru Dumnezeu!... Ești nebun... Nu știi ce vorbești.

MITICĂ: Ieși...

ELVIRA: Miti, o să-ți pară rău de tot ce faci și de tot ce spui...

MITICĂ: Ieși...

ELVIRA: Biiineeee... Mă duc în odaia mea... Adio! (*Trânțește ușa și iese.*)

MITICĂ (*singur*): Și-acuma, domnule Damian... te aștept! Revolverul ăsta (*îl țacăne*) te va pedepsi... N-am să-ți spun decât atât. Mizerabile, mi-ai stricat casa... Ei bine, află că Mitică Dumitrescu este un om care nu iartă... Sus mâinile... Una... două... trei... și, pe urmă, poc... (*Sonerie la intrare.*) Aha! El trebuie să fie.

(Intră servitoarea.)

SERVITOAREA: Dumneavoastră ați sunat, conașule?

MITICĂ: Nu. A sunat la intrare. Trebuie să fie domnul Damian... Poftește-l aici și ieși pe dincolo.

(Servitoarea iese.)

GUȚĂ (intră după o clipă): Da' ce faci, cu revolverul în mână, logofete? Exerciții de tras la semn?

MITICĂ: Nenea Guță!... Ce surpriză! Numai pe dumneata nu te așteptam. Bine ai venit!

GUȚĂ: Bine te-am găsit. (Se pupă.) Dar ce e cu revolverul ăsta? Ai vreun duel?

MITICĂ: M-a ferit sfântul!...

GUȚĂ: Mă gândeam că-i fi pus coarne vreunui prieten... și te exersezi, șmechere...

MITICĂ: Eu? Coarne? Fugi d-acolo, nene Guță... Eu sunt om serios... Eeeee! Dar ce bine o să-i pară Elvirei când te-o vedea.

GUȚĂ: Ssst!... Elvira nu trebuie să știe că sunt aici... Ia spune. (Misterios.) A prins?

MITICĂ: Ce să prindă, nene Guță?...

GUȚĂ: Farsa... farsa...

MITICĂ: Care farsă, nene?

GUȚĂ: Farsa, frate! Cum, n-ai „simțit” nimic?

MITICĂ: Eu? Nu! N-am simțit nimic... Nu-nțeleg ce vrei să spui?

GUȚĂ (misterios, mereu): Ascultă, nene! Ați primit sau n-ați primit, astăzi după-prânz, un buchet de flori?... Niște camelii splendide... și c-un bilețel de dragoste între ele?...

MITICĂ: Un buchet deeee... și cu un... N-am primit, nene Guță... N-am primit nimic... Da' de ce mă-ntrebi?

GUȚĂ: Prost ești, mă!... Ce dracu, nu pricepi? I-am trimes Elvirei un buchet de flori și c-o scrisorică de dragoste ca din partea unui adorator necunoscut... Așa, să-i fac o farsă.

MITICĂ: Dumneata ai trimes florile?

GUȚĂ: Eu!... L-am pus pe Damian — prietenul ăla al vostru — să mi le ia de la o florărie, că el se pricepe, și le-am trimes. Nu le-ai primit?

MITICĂ: Nu știu nimic, absolut nimic, nene Guță... Poate cumva Elvira să le fi primit, fără știrea mea?... Phiu!... Da' ce-ți veni, nene, să faci farse d-astea?

GUȚĂ: Păi, viața fără farse e ca mâncarea fără sare. N-are nici un chichirez.

MITICĂ (fluieră a pagubă): Phiu! phiu! phiu!

GUȚĂ: Dar ce-ai, dragă? Ce-ai rămas așa? Și te-ai făcut alb ca varul...

MITICĂ: Phiu!... Phiu!... Phiu!... (Se plimbă topit, de colo până colo.)

GUȚĂ: Ce e, frate, ce e?

MITICĂ: Mă gândesc ce ar fi fost, dacă ar fi prins farsa dumatăle?... Și zici c-ai trimes un buchet de camelii, niște alea, așa... roz.

GUȚĂ: Exact...

MITICĂ: Mi se pare c-am zărit eu niște chestii de-astea pe undeva... p-aici, prin casă... Și între flori era o carte de vizită, nu?

GUȚĂ: Da... pe care scriaaa... Stai nițel că am păstrat copia la mine... Stai să-mi pun ochelarii... Uite... Pe care scria așa... (*Scoate copia și citește.*) „Florile astea îți vor spune în șoapta lor..(Etc., etc., până la urmă.)

MITICĂ: Phiu!... Phiu!... Phiu!... Teribilă farsă, dom'le... Păcat că n-a prins...

GUȚĂ: Sigur... Ne-am fi prăpădit de râs... Hazul era să primești tu buchetul, în locul Elvirei. Să citești scrisoarea și să-ți închipui cine știe ce... Cum te știu gelos!... leșea o dandana de toată frumusețea...

MITICĂ: Eu, gelos?... Nu mă cunoști, nene Guță... M-am tămăduit de gelozie.

GUȚĂ: Ei taci, de când?

MITICĂ: De azi... Uite! fac jurământ că de azi înainte mă las de gelozie... Dar a dracului farsă, nene!...

GUȚĂ: Bună, nu?

MITICĂ: Grozavă... Să leșini de râs nu altceva... Să te tăvălești pe jos... E, să știi că-mi pare și mie rău că n-a prins... Eu, să-ți spui drept, parcă am zărit niște flori adineaori, pe aici. Dar cum nu m-amestec niciodată în treburile Elvirei, nu le-am dat nici o importanță.

GUȚĂ: E, nu e nimic... Altă dată să sperăm că o să iasă mai bine...

MITICĂ: Ba eu, să-ți spui drept, aș face o lege care să interzică farsele...

GUȚĂ: Pe cele nereușite, numai...

MITICĂ: Da... da... sigur... Pe cele nereușite.

GUȚĂ: În cazul ăsta, haide să-i spunem Elvirei toată chestia... S-o și văd, că mi-e dor de ea... Că de! Doar atâta nepoată am și eu pe lumea asta...

MITICĂ: Nu... Nu... Nu, nene Guță! Pentru nimic în lume, nu trebuie s-o vezi pe Elvira... Ea a primit, probabil, florile. Prin urmare, la ea farsa a prins. Las-o să-și facă efectul până la capăt... Lasă-mă pe mine s-o duc cu preșul.

GUȚĂ: Păi ce, tu te pricepi la farse?

MITICĂ: Eu? Sunt regele farselor! Imediat le simt... și te rog să-mi făgăduiești un lucru... Să nu-i spui Elvirei că florile sunt de la dumneata... Las-o să creadă că sunt de la un adorator necunoscut... Să aibă și ea, mititica, iluzia că, în afară de mine și de dumneata, o mai iubește cineva...

GUȚĂ: Bun, bun!... Dacă vrei tu așa, fie...

MITICĂ: Îmi făgăduiești?

GUȚĂ: Îți făgăduiesc...

MITICĂ: Bun... Bun... Atunci, treci, te rog, în biroul meu și să nu ieși de acolo, până nu te chem eu...

GUȚĂ: S-a făcut... *A tout à l'heure...* (*Trece în biroul de alături.*)

MITICĂ (*singur, spre ușă*): Așa farsă mai zic și eu! Păcat că n-a prins, ai? Fir-ai al dracului să fii, nene Guță, cu farsele tale cu tot... (*Strigă.*) Elviraa! Elviraaa! Elviraaa!

ELVIRA: Ce poftesti?

MITICĂ: Ce făceai tu, singurică, în odaie la tine?...

ELVIRA: Așteptam să mă omori și pe urmă să mă lași în pace... că am treabă în oraș.

MITICĂ: Să te omor eu pe tine? De ce să te omor?

ELVIRA: Pentru că te-nșel... Pentru că m-ai prins...

MITICĂ: Tu mă înșeli pe mine? Cine ți-a spus și măgăria asta?

ELVIRA: Dumneata...

MITICĂ: Elvira... Ia uită-te la mine... Ce vezi?

ELVIRA: Văd un monstru care mă terorizează cu gelozia... care mă bănuiește, mă insultă...

MITICĂ: Și altceva nu vezi nimic? Nu vezi că râd? Uite cum râd! (*Râde sinistru.*)

ELVIRA: Cinicule!

MITICĂ: Râd de nu mai pot. (*Râde crescendo, din ce în ce mai fals.*)

ELVIRA: Ești nebun...

MITICĂ: Râd de mă prăpădesc... (*Același joc.*) Ei bine, ce să-ți spun, nu m-așteptam să iasă atât de perfect... Mare invenție, domnule, și farsele astea...

ELVIRA: Care farsă?

MITICĂ: Farsa cu florile.

ELVIRA: Nu pricep...

MITICĂ: Păi cum să pricepi, dacă nu știi nimic?

ELVIRA: Ce să știu?

MITICĂ: Cine ți-a trimes florile și scrisoarea de dragoste? Cine e omul care te iubește cu patimă... și pentru pare ești totul pe lumea asta?... Știi?

ELVIRA: Sigur că știu... Bebe... Nu mi-ai spus tu... că l-ai descoperit?

MITICĂ: Am mințit.

ELVIRA: Ai mințit? Nu mi-a trimes Bebe florile?

MITICĂ: Nu... Bebe nici habar n-are de tine... E un meschin, care nu e capabil să dea un pol pe-o floare.

ELVIRA: Tocmai, mă miram și eu. Dar, atunci, cine mi le-a trimes?

MITICĂ: Un om care te iubește... Care e mort după tine... Și care e dat dracului la farse... Eu ți le-am trimes. (*O privește triumfător.*)

ELVIRA: Tu?

MITICĂ: Eu!... Eu!... Eu!... Eu, care sunt nebun după tine, eu, pentru care ești totul pe lumea asta... Eu sunt omul cu care mă înșelai, înțelegi? Eu... eu... În carne și oase... *En personne!* Am vrut să te încerc, să mă conving, odată pentru totdeauna... că ești o femeie cinstită... Un înger al cumințeniei... o madonă a virtuții... o martiră a căsnicieii... și m-am convins... Iartă-mă, scumpa mea, că am îndrăznit să te bănuiesc, ca un dobitoc... că te-am supărat... că a trebuit să-mi joc rolul cu toată asprimea... Am făcut-o însă, numai pentru liniștea casei noastre... Pentru fericirea căminului nostru... Și-al dracului să fie — uite, zic vorbă mare — care ți-o mai face de azi încolo vreo scenă de gelozie!...

CORTINA

FILTRU DE DRAGOSTE

COCA: Da, Didi, da, sunt cea mai nenorocită femeie din lume! Nu exagerez.

DIDI: Nu pricep! Unde e George?

COCA: A plecat. Cine știe unde e.

DIDI: De ce n-ai fost, cum te-am învățat eu, la Mița?

COCA: Am fost, mai bine nu mă duceam, că toată nenorocirea de la ea mi se trage.

DIDI: Cum așa? Ce-a fost? Nu ți-a ghicit?

COCA: Ba mi-a ghicit și mi-a spus că așa e: că mă înșală, că are una blondă, că plâng toată ziua și la sfârșit... (*Izbucnește în plâns.*)

DIDI: Ei, nu mai plânge. Trebuia să-i ceri venin de splină de porumbel alb, fiert în miere de mai. Tu știi că e miraculos... O dată a băut Nicu din el și e mai amoretat de mine decât în timpul logodnei.

COCA (*plângând mai tare*): Mi-a dat, nenorocita de mine. Cine dracu m-a pus să mă duc, cine m-a pus?

DIDI: Ei, asta e! Eu te-am pus! Dar așa e pe lumea asta. Faci bine și-ți auzi rău!

COCA: Acuma, asta-mi mai lipsește, să te superi și tu. Spun și eu așa, la supărare.

DIDI: Ei, și dacă ți-a dat Mița filtrul, tu nu i l-ai dat lui?

COCA (*suspînând*): Ba da! Și de aici a început toată nenorocirea.

DIDI: Nu te pricep. De unde a început nenorocirea? De ce? Că te-ai dus, că ți-a dat, sau că i-ai dat?

COCA: Nenorocirea e că am avut musafiri.

DIDI (*energică*): Ești o zăpăcită. Nu pricep nimic. Ce-i cu musafirii?

COCA: Au venit. Nici nu-i așteptam. Cine i-a pus să vie?

DIDI: Spune, dragă, de la început, că îmi pierd răbdarea.

COCA: Să vezi. Eu am fost la Mița și mi-a spus că George mă înșală, că e cu una...

DIDI: Bine, asta am auzit, și ți-a dat venin de splină de porumbel alb.

COCA (*plângând*): Fiert în miere de mai!

DIDI: Ei și?

COCA: Și mi-a spus să-l pun în vin, într-o sticlă și să beau eu din sticlă...

DIDI: Așa am făcut și eu.

COCA: Și să torn în pahar și să-i dau lui George. Și eu am turnat și am băut... (*Plângând.*) Era amar, dar lor le-a plăcut.

DIDI: Cui, lor?

COCA: Au zis că e pelin.

DIDI (*exasperată*): Cine a zis?

COCA: Ei, musafirii. Costică și Mircea. Era și Nelu și venise și nebuna de Margareta.

DIDI (*pufnind în râs*): Și or fi băut toți?

COCA: Da, toți au băut. Și a dat și lui Azorică.

DIDI: Și ce s-a întâmplat?

COCA: Cu Azorică? Nu mai pot să scap de el, sare tot timpul pe mine, îmi linge pantofii, a dormit toată noaptea în pat cu mine, în locul gol al lui Georgică. *(Plânge.)*

DIDI: Bine, bine, dar cu ceilalți?

COCA: Ei au venit pe la opt și jumătate. Noi eram la masă, abia ne așezasem. Au cerut și ei de mâncare, au făcut haz, au umblat în dulap și au dat peste sticlă. Nebunul de Costică a turnat într-un pahar și a tras o dușcă, să vadă dacă e vin. Eu am sărit să-i iau paharul și ăilalți au luat sticla și și-au turnat și ei. Au zis că sunt calică și au început să bea toți pe rând, ziceau că e pelin.

(Izbucnește în plâns.)

DIDI: Și ce au făcut atunci?

COCA: Costică m-a chemat la baie să-i dau un prosop și a vrut să mă sărute. Tremura și-i luceau ochii ca la nebuni.

DIDI: Exact ca bărbatul meu.

COCA: L-am dat un brânci și am fugit în casă. Când intru în sufragerie, ce crezi că văd? Nelu îl luase de guler pe George și-i striga că nu știe să mă facă fericită, că mă adoră, că dacă nu-mi dă libertatea, mi-o câștigă el, că-i ofițer de rezervă și i-au lăsat revolvere.

DIDI: Și tu?

COCA: L-am căutat pe Mircea, să-i despartă, și l-am găsit în dormitor. Stătea în genunchi în fața fotografiei mele, știi, aia cu umerii goi, culegea părul din peria mea de cap și-l înghițea, plângând. Atunci a venit Margareta, Doamne, ce grozăvie! Ce mi-a fost dat să trăiesc!

DIDI: Ea nu băuse?

COCA: Ba da! Cum a venit, și-a luat din bufet un pahar și a turnat și-a băut și ea.

DIDI: Ha! Ha! Ha! Și ea de cine s-a amoretat?

COCA: De mine! A început să-mi sărute mâinile, să-mi spună că sunt o zeiță, parcă înnebunise. Georgică, mai enervat ca oricând, a luat un pahar de pe masă, la întâmplare, și a băut din el! De aici mi s-a tras toată nenorocirea!

DIDI: De unde, de aici?

COCA: Fiindcă Georgică a băut după Margareta, din paharul ei! Și a început atunci să fugă după ea. Ea fugea după mine și el fugea după ea, Azorică îmi linge pantofii. Nelu îmi săruta ciorapii, Costică se bătea cu Mircea, zicând fiecare că sunt a lui, Margareta îmi desfăcuse coadele și și le înfășură în jurul gâtului, și George o implora să fugă cu el în lume.

DIDI: Și cum s-a isprăvit tragi-comedia asta?

COCA: Îngrozitor! Georgică a luat-o pe sus pe Margareta, a băgat-o într-o mașină și a plecat cu ea. Ceilalți s-au gonit unul pe altul. Eu am rămas singură cu Azorică și plâng de atunci, de două zile, întruna.

DIDI: Este, într-adevăr, îngrozitor. Și ce s-a mai întâmplat?

COCA: Pe Azorică l-am închis în cuşcă, urlă îngrozitor şi face greva foamei. Nu-l auzi? Costică a făcut aşa, ca să fie concediat de la Societate, să capete leafa pe trei luni, fiindcă zice că vrea să mă ducă la Nisa. Nelu mi se pare că e închis la Prefectură, fiindcă i-a dat lui Mircea cu un scaun în cap. Şi Mircea e la Colentina, la spital.

DIDI: Şi Georgică?

COCA: Georgică e la Margareta. Am auzit că ea plânge toată ziua că vrea să vină la mine, că a spart până acuma trei geamuri. El vrea să pună casa pe numele ei şi de atunci până azi n-a dormit nici un minut, că noaptea se uită ce frumoasă e ea când doarme. O să slăbească! (*Plânge iar cu hohot.*) De mine spune că a văzut cine sunt, că s-au dat de gol şi Costică, şi Nelu, şi Mircea şi că şi cu Margareta dracul ştie ce-am mai avut, dar pe ea o iartă, pentru că o adoră.

DIDI: De ce nu te duci, dragă Coca, înapoi, la Miţa, să-ţi dea ceva...

COCA: Ceva ca să nu mă mai iubească nimeni şi să n-o iubească nici George pe Margareta şi să se întoarcă la aia blondă, care îl iubeşte şi ea pe el? Aşa, cel puţin, Margareta mă iubeşte pe mine.

DIDI: Şi la ce îţi foloseşte ție asta? Dacă e aşa, ia-l pe Costică, te iubeşte şi el.

COCA: Nu-mi trebuie, eu îl iubesc pe Georgică.

DIDI: Păi de, cine te-a pus? Dacă te ții de prostii! Groaznic urlă Azorică ăsta! Parcă e o geamandură.

**CORTIN
A**

D-ALE LUI PĂCALĂ

(Basm radiofonic în 13 tablouri)

TABLOUL I

Se aude un cântec din fluier, care va fi cântecul „leit-motiv” al lui Păcală. După puțin timp, se aud vocile celor doi frați mai mari ai lui, care se apropie strigându-l... pe două voci.

FRATELE I: Păcalăaaa! Păcalăaaa!

FRATELE II: Măi, Păcală, măaaa!...

FRATELE I: Unde ești, frate-meu?

PĂCALĂ (*cântă mai cu foc, fără să se sinchisească*).

FRATELE I (*a ajuns lângă Păcală*): Uite-I! Noi îl strigăm de-am răgușit și el stă la umbră și cântă din fluier...

PĂCALĂ: Ce vreți, fraților?

FRATELE II: Te căutăm de azi-dimineață!

PĂCALĂ: Cine caută, găsește. Și de ce mă căutați?

FRATELE I: Fiindcă trebuie să vedem ce facem cu vaca.

PĂCALĂ: Care vacă?

FRATELE II: Joiana, pe care ne-a lăsat-o taica moștenire la căteșitrei.

FRATELE I: Ori te-a bătut umbra la cap de nu mai înțelegi?!

PĂCALĂ: Aaaaa, Joiana! Păi de ce nu-i spuneți pe nume, ca să știm despre cine e vorba? Și ce e cu ea?

FRATELE II: Trebuie s-o împărțim frățeste, așa cum a lăsat taica cu limbă de moarte...

FRATELE I: Că așaaaa, o vacă singură cu trei stăpâni, nu se mai poate!

PĂCALĂ: Așa este!... Nu poți să împărți un pai la trei măgari...

FRATELE I: Tocmai de-aia! Fiindcă n-avem cum s-o rupem în trei, ca pe-o lipie, eu cred că vaca mi se cuvine numai mie, ca FRATELE vostru cel mai mare.

FRATELE II: Nu se poate! Dacă e vorba s-o ia numai unul dintre noi, atunci mi se cuvine mie, că eu am muls-o de când o avem.

PĂCALĂ: Ca să bei jumătate laptele din șistar!

FRATELE II: Ba nu! Că era să vă las să-l smântâniți voi...

FRATELE I: Eu zic, fraților, că cel mai bun lucru e s-o tăiem și pe urmă s-o împărțim în trei părți... O parte, trupul, o iau eu, a doua, capul, o ia el, și partea a treia coarnele, copitele și coada — o dăm lui Păcală ...

PĂCALĂ: Eu nu primesc, că nu e drept. De ce să iau eu șapte părți și voi numai câte una?

FRATELE I (mirat): Care șapte părți?

PĂCALĂ (aritmetic): Păiii... o dată două coarne, fac două părți, și cu patru copite, șase! Și cu coada, una, nu fac șapte?

FRATELE II: Are dreptate, după judecata lui.

FRATELE I: Atunci, n-o mai tăiem și gata.

FRATELE II: Și ce facem? Eu zic s-o lăsăm pe Joiana să-și aleagă singură stăpânul.

PĂCALĂ (râde): Adică pe-ăla pe care l-o împunge mai întâi cu coarnele, a lui să fie.

FRATELE I: Nu, nu așa! Până deseară însă, când se întoarce Joiana de la păscut, ne facem fiecare — după cum ne-om pricepe — câte un ocol în băătură.

FRATELE II: Ei și?

FRATELE I (*cât mai explicativ*): Șiiii... lăsăm poarta deschisă și în ocolul căruia va intra, a aceluia să fie.

FRATELE II: Din partea mea, fie și-așa. Tu ce zici, Păcală?

PĂCALĂ: Dacă voi doi ziceți că așa e bine, bine să fie!

FRATELE I: Va să zică, ne-am înțeles?

PĂCALĂ: Da.

FRATELE I: Atunci, să batem palma!

(Se aude cum își bat palmele, a înțelegere.)

TABLOUL II

CRAINICUL: Până seara, cei doi frați mai mari și-au făcut în băătură — unul în dreapta și celălalt în stânga porții — câte un ocol din țaruși, de toată frumusețea, plin de lucernă, de fin din cel mai bun și de alte bunătăți. Numai Păcală și-a făcut, tocmai spre fundul curții, o sărăcie de frunzar, încropit din ramuri rupte dintr-un pom de pe-acolo și fără nici un fel de nutreț ademenitor înăuntru.

Acum, cei trei frați s-au așezat fiecare în ocolul lui, așteptând pe Joiana care se întoarce, cu cireada satului, de la pășune.

(Se aud tălângi, clopote și mugetele vitelor care se apropie. Apoi tălângile se depărtează.)

JOIANA: Muuuuuuu!...

FRATELE I: Uite și pe Joiana noastră. Dar de ce s-o fi oprit în drum și se uită așa, ca vițelul la poarta nouă?

FRATELE II: Fiindcă vede ceva deosebit — ocoalele noastre — și se gândește în care să intre.

JOIANA: Muu! Muuu! Muuu!

FRATELE I (*cu glas dulce*):

Hai Joiană, văculeană,

Vin' la mine în ocol,

Să-ți dau iarbă pe sprinceană
Și un drob de sare-albeață
Să-l mănânci ca pe-o dulceață.

FRATELE II (*și mai mîeros*):

Ba mai bine vin' la mine!
Haide, hai, nu fii năroadă
Că doar eu te-am muls pe tine,
Și ți-am smuls ciulini din coada.

JOIANA: Muuu!...

FRATELE I (*supărat*):

Ce, Joiano, nu vezi bine?
Vino în ocol la mine!

FRATELE II (*vesel*):

Ha-ha-hal Ha-ha-ha!
Fă-te-ncoa, Joiana mea.

FRATELE I (*oțărit*):

Fir-ai tu să fii de vacă,
Nătântoală, prostănacă!
Vede-te-aș fiertură-n oală,
Că-l aleseși pe Păcală!

FRATELE II (*același joc*):

Vede-te-aș făcută chingi
Și, la iarmaroc, opinci.

PĂCALĂ (*bucuros*):

Bine mi-ai venit, Joiano!
Fiindcă tu știai, vicleano,
Că la mine ai, aleasă,
Frunză crudă-acu' culeasă,
Frunză dulce, timpurie,
De-aia care-ți place ție.

JOIANA: Muu! Muu! Muu! (*Muge de parcă s-ar linge pe bot de plăcere.*)

FRATELE I: Ne luași vaca, Păcală!

PĂCALĂ: Nu eu! Ea m-a luat pe mine.

FRATELE II: Și-acu, ce-ai de gând să faci cu ea?

PĂCALĂ: Măine de dimineață mă duc la târg s-o vând. Că eu mi-am pus în gând să plec în lume și mi-e greu să umblu cu Joiana după mine. Să fi fost câine ciobănesc, mai mergea. Dar așa...

TABLOUL III

CRAINICUL: Și Păcală s-a ținut de vorbă. A doua zi, dis-de-dimineață, a legat de gâtul Joanei un căpețel de funie și-a pornit cu ea spre târg, scurtând drumul prin pădure.

(Se aude fluieratul lui Păcală, câteva clipe. Apoi, un tunet, urmat de altele din ce în ce mai apropiate și mai puternice.)

PĂCALĂ: Na-na-na! Ce ne facem, Joiano tată, că vine furtună și ne-a prins taman aici, în mijlocul pădurii? (*Începe să sufle vântul și să foșnească pădurea.*) Hai să ne adăpostim sub fagul ăsta, până trece vijelia... Așaaa! Pe tine te leg de el să nu te ia vântul, că ești cam pirpirie și eu mă lungesc sub tine, să nu mă facă ploaia ciuciulete... (*Începe să răpăie ploaia.*) Ah! Ce bine e să stai așa lungit pe iarba crudă și moale! (*Cască sonor.*) Și ploaia asta, trage a somn! (*Cască din ce în ce mai amplu.*) Ascultă, Joiano! (*Glumeț.*) Dacă mă prinde somnul, să ai tu grijă să nu mă fure cineva... (*După câteva clipe, începe să sforăie, în întrecere cu zgomotele furtunii care s-a dezlănțuit și care, treptat, scade depărtându-se.*)

PĂCALĂ: Joiano, mi se pare c-am ațipit...

JOIANA: Muuu!...

PĂCALĂ: Nu așa de „muuuult” cum zici tu. O clipă numai. Și-am visat că vorbește cu mine fagul ăsta sub care stăm.

FAGUL: Nu, nu! N-ai visat, Păcală! Eu vreau să vorbesc cu tine.

PĂCALĂ (*speriat*): Dumneata? Nu știam că fagii vorbesc ca oamenii!

FAGUL: Nu toți. Eu sunt însă fermecat.

PĂCALĂ: Așa da! Și ce vrei să vorbești cu mine? (*Furtuna încetează.*)

FAGUL: Am auzit că vrei să vinzi vaca? Ia spune! Cât vrei pe ea, că aș cumpăra-o eu.

PĂCALĂ (*neîncrezător*): Dumneata cât dai?

FAGUL: Zece galbeni, că mai mult nu face.

PĂCALĂ (*mirat*): Zece galbeni? Vezi de treabă, ce vrei să râzi de mine?

FAGUL: Cincisprezece, poftim!

PĂCALĂ: Ascultă, nene! Te văd fag falnic. Nu e frumos să râzi de mine.

FAGUL: Îți dau douăzeci...

PĂCALĂ: Nu se poate...

FAGUL: De ce?

PĂCALĂ: Fiindcă vaca nu face decât cinci galbeni, că e slabă și bătrână...

FAGUL: Bine, mă Păcală. Văd că ești un băiat cinstit și îți cumpăr vaca... Dar banii ți-i dau după asfințitul soarelui... Vii cu vaca și îți dau cei cinci galbeni...

PĂCALĂ: Dar de ce să mai viu cu ea, dacă tot e aici și ai cumpărat-o? Ți-o las, și diseară, viu după bani... (*Începe să se audă ciripit voios de păsărele, ca după furtună.*) Și acum, că tot a trecut furtuna, mă duc să le spun și fraților mei c-am vândut vaca, mai repede și cu preț mai bun decât mă așteptam. (*Pleacă fluierându-și cântecul.*)

TABLOUL IV

CRAINICUL: E aproape miezul nopții. Cei doi frați ai lui Păcală au încuiat ușa și s-au

culcat pe lavițe, iar acum, după cum auziți (*se aud sforăituri cumplite*), sforăie de parcă ar avea zbârnâietori în nas.

PĂCALĂ (*bate în ușă*): Fraților! Deschideți! Eu sunt, Păcală. (*Sforăiturile continuă.*) Deschideți, fraților! (*Bate mai tare.*) N-auziți, mă? (*Bate din toate puterile.*) Deschideți!

FRATELE I (*trezindu-se*): Frate-meu! Bate ceva în ușă...

FRATELE II: Cine o fi acum, la miezul nopții?...

PĂCALĂ (*de-afară*): Eu sunt!... Păcală! Am venit cu banii de pe vacă.

FRATELE I: Nu mai spune! (*E neîncrezător.*)

FRATELE II (*deschide*): Ai poftă să râzi de noi?

PĂCALĂ (*intră*): Bine v-am găsit!

FRATELE I: Unde sunt banii?

PĂCALĂ: Uite-i! I-am băgat în sân, că n-aveam în ce să-i duc. (*Se aud galbenii zornăind, când îi răstoarnă pe masă.*)

FRAȚII (*înmărmuriți și bâlbâindu-se de emoție*): Ga-ga-gal- beni... Ga-ga-galbeni ade-vă-ra-ți!

PĂCALĂ: Și nu cinci... Un morman am adus.

FRATELE I: De unde i-ai furat?

PĂCALĂ: Cum era să-i fur? Mi i-a dat fagul pentru vacă...

FRATELE II: Păi ziceai c-ai vândut-o pe cinci galbeni și văd că ai adus o comoară...

PĂCALĂ: Da, fiindcă fagul a vrut să mă fure și a fost pedepsit.

FRATELE I: Ce tot îndrugi acolo, mă? Vorbește lămurit...

FRATELE II: Ori ai mâncat ciuperci otrăvite prin pădure și ți-ai pierdut mințile?

PĂCALĂ: Să vedeți cum a fost!... Când am ajuns la fagul care cumpărase vaca, Joiana nicăieri și fagul mut. „Am venit să-mi dai cei cinci galbeni pentru vacă, zic.” „Scârț!” zice el de colo, troznind din crengi. „Nici un scârț, zic eu. Banii! Sau dacă nu, să-mi dai vaca îndărăt.” „Scârț!” zice el, iarăși. Eeeee!... Dacă am văzut eu că în loc de bani vicleanul se scârție la mine, m-am pus cu toporul pe el să-l pedepsesc, ca pe un hoț de codru ce se afla... Și dă-i, și dă-i, și dă-i, până am dat de-o scorbură pe fundul căreia strălucea o grămadă de galbeni. Aștia, pe care i-am adus să-i împărțim frățește.

FRATELE I (*uluie și fericit*): Vrei să împărți comoara cu noi?

FRATELE II (*același joc*): În trei părți?

PĂCALĂ: Nuuu! Nici vorbă de-așa ceva, fraților! Eu iau numai cinci galbeni care mi se cuvin pentru vacă și, restul, al vostru să fie... Că eu plec în lume s-o cutreier, să-i cunosc oamenii și să-i văd toate frumusețile... Rămâneți cu bine, fraților, și să ne vedem sănătoși.

TABLOUL V

CRAINICUL: Ne aflăm într-o duminică, pe ulița unui sat dinspre Dunăre. Oamenii s-au adunat la sfat... Păcală, care tocmai trecea pe acolo, s-a oprit, ascultându-i

ce vorbesc.

UN ȚĂRAN (*mai bătrân*): Toată vara i-am muncit bogătanului, alege-s-ar praful de el, și când m-am dus să-mi cer dreptul, mi-a dat bice pe spinare în loc de bani.

O ȚĂRANCĂ: Și mie, astă-iarnă, când mi-a fost copilul bolnav, mi-a dat niște bani cu dobândă. Și-acuma, fiindcă n-am putut să-i plătesc pe toți, mi-a luat bordeiul și m-a lăsat pe drumuri.

PĂCALĂ (apropiindu-se): Bună ziua, oameni buni!

ȚĂRANUL: Mulțumim dumitale, flăcăule! Dar ce vânt te aduce pe la noi prin sat?

PĂCALĂ: Umblu să caut de lucru.

UN ȚĂRAN: Și de unde ești de fel?...

PĂCALĂ: Apăi, dintr-un sat de la munte.

ALT ȚĂRAN: Și cum te cheamă?...

PĂCALĂ: Ion! Dar toată lumea pe la noi îmi zice Păcală... Ci mie — de când eram mic — mi-a fost drag de glume și de păcăleli...

ȚĂRANUL I: E, flăcăule!... Nouă, aicea în sat, nu ne mai arde de glume... Ne omoară Jecmănoiu, bogătanul satului.

PĂCALĂ: V-auzii și eu vorbind, dar nu-mi vine a crede.

Țăranul II: Ehè. Și ce-ai auzit tu, nu e nimic... fața de câte ne face. Ne ia și cenușa din vatră, cu fel de fel de vicleșuguri.

ȚĂRANUL I: Și de dat, n-ar da un colț de pâine la nimeni.

BĂTRÎNUL: Și dacă îndrăznești să crâcnești, îți mai ciunțește și trupul. Că numai așa se învoiește... Uite flăcăul ăsta pe care îl vezi aici cu nasul tăiat... El i l-a tăiat... Bogătanul! Cu briciul!

PĂCALĂ: De ce?

FLĂCĂUL: Fiindcă așa ne-a fost tocmeala când m-am băgat argat la el.

PĂCALĂ: Adică, cum? Lămurește-mă și pe mine.

FLĂCĂUL: Uite cum. când te bagi argat la el, Jecmănoiu îți spune așa: (*Imită vocea dogită de băutură a lui Jecmănoiu.*) „Bine! Te iau argat. Îți dau casă, mâncare și simbrie. Cu o învoială însă: să nu te superi niciodată. Că dacă te superi, nu-ți mai dau nimic și îți tai și nasul, ca să te înveți minte să te mai superi și altă dată. Și dacă m-oi supăra eu, să-mi tai tu mie nasul..

PĂCALĂ: Și te-ai supărat?

FLĂCĂUL: Păi cum era să nu mă supăr, dacă m-a ținut la muncă trei zile nemâncat? Și dacă m-am supărat, mi-a tăiat nasul cu briciul, așa cum ne fusese învoiala.

PĂCALĂ: Și-a i îs de tine, ticălosul! Lăsați-l pe mine, dacă e așa! Și unde stă Jecmănoiu ăsta, oameni buni?

UN ȚĂRAN: Uite colo, în casele alea mari... Dar ce-ai de gând să faci?

PĂCALĂ: Vreau să mă tocmesc și eu argat la el... S-auzim de bine! (*Pleacă fluierând.*)

TABLOUL VI

CRAINICUL: Păcală bate cu ciomagul în poarta lui Jecmănoiu. (*Se aud bătăile și, imediat, câinii din curte lătrând.*)

JECMĂNOIU (*mai de departe*): Care bați în poartă, mă?

PĂCALĂ: Om bun, jupâne... Domolește clinii, că dacă mă dau la ei, îi mușc.

JECMĂNOIU (*amuzat*): Teci, mă, că te lauzi! (*Domolește câinii.*) Niii! Corbea! Haiducu! Lătosu! Marș, tu!..

(*Câinii se potolesc.*)

PĂCALĂ: Bun găsit, jupâne!

JECMĂNOIU: Bună, flăcăule! Dar ce vânt te-aduce pe la mine?

PĂCALĂ: Am auzit că ai nevoie de un argat.

JECMĂNOIU: Am, am! Și cum te văd băiat zdravăn și isteț, să-ncercăm, să vedem...

PĂCALĂ: Ba, jupâne, încercarea moarte n-are!

JECMĂNOIU (*bucuros*): Bine, bine... Și câtă simbrie ceri?

PĂCALĂ: Cât ai vrea dumneata să-mi dai. După faptă și răsplată.

JECMĂNOIU: Brava, băiatule! Îmi place de tine, că știi ce vrei... Numai că, pentru ca treaba să meargă bine și să ne înțelegem totdeauna amândoi, trebuie să facem o învoială scrisă!

PĂCALĂ: Ce învoială, jupâne?

JECMĂNOIU (*rar, să priceapă Păcală bine*): N-avem voie să ne supărăm unul pe altul... Și dacă tu o să te superi vreodată pe mine, eu am dreptul să-mi scot cu cuțitul o curelușă de pe spinarea ta. Și dacă m-oi supăra eu, îmi faci la fel... Ne-am înțeles?

PĂCALĂ: Da, jupâne! Învoială mai dreaptă nici că se poate...

JECMĂNOIU: Atunci, fii bine venit! Și... pune-te pe treabă... Iar anul tău, când o să-ți iei simbria, să știi că ți se împlinește în ziua când o cânta cucul în nukul ăla din curte.

PĂCALĂ: Bine, jupâne, așa să fie! Că, vorba-aia: „Taci tu cuce nu cânta, până vine vremea mea”.

JECMĂNOIU: Atunci, să facem și înscrisul între noi. Că, de, vorba zboară și înscrisul rămâne.

PĂCALĂ: Să facem, jupâne!

JECMĂNOIU (*alt ton. Lui Păcală*): Dar nici nu te-am întrebat cum te cheamă?

PĂCALĂ: Păcală mă cheamă, jupâne!...

JECMĂNOIU: Bine, mă Păcală! Măine — cum s-o crăpa de ziuă — te duci să-mi aduci un car de lemne din pădure. Îți dau de mâncare la tine, ca să-ți ajungă toată ziua, o pâine mare și o burdușică de brânză... Dar, seara, când te întorci acasă cu lemnele, să ai grijă să-mi aduci înapoi și pâinea întreagă și burdușica de brânză neînceptută... Dar ce te uiți așa la mine? Parcă-ai fi supărat?

PĂCALĂ: Eu? Vai de mine, jupâne!... Nu știi vorba românească? „Cine ține

supărare, parte de noroc nu are.”

TABLOUL VII

(Se aude fluieratul lui Păcală și carul cu lemne scârțâind de greutate).

PĂCALĂ (încetează fluieratul): Hăis... Cea... Înc-oleacă de opinteală, boulenii tatii, să intrăm cu căruța în curte și-ați scăpat de povară pe ziua de azi... Hai!...

Hăis!... Cea!... (*Carul scârțâie.*) Gataaa! Am ajuns și-acasă... Ho-ho-ho!

JECMĂNOIU: Phiuuu! Da’ frumoase lemne ai adus, măi Păcală! Brava ție!

PĂCALĂ: Cum m-am priceput și eu, jupâne.

JECMĂNOIU: Ai muncit din greu, până să le tai, nu e așa?

PĂCALĂ: Greu al ciorilor! Noroc c-am avut mâncare destulă cu mine, de mi-a dat puteri. Că mâncarea face puterea. E știut.

JECMĂNOIU (*vesel*): Și-ai mâncat toată mâncarea?

PĂCALĂ: Toată! Afară de firimiturile care mi-or fi căzut pe jos...

JECMĂNOIU: Da’ parcă ne-a fost vorba să-mi aduci și pâinea și burdușica de brânză întregi!?

PĂCALĂ: Păi întregi le-am adus. Poftim! Uite pâinea ne-ncepută și burdușica neatinsă.

JECMĂNOIU: Dar de ce sunt așa de ușoare?... Parcă n-ar mai avea nimic înăuntru?! Văd că de la pâine n-a mai rămas decât coaja și de la burdușică numai pielea de deasupra.

PĂCALĂ: Dar dumneata cum credeai c-o să le mănânc, ca să ți le și aduc p-ormă întregi înapoi? La pâine am dat cep dedesubt și-am scos tot miezul din ea, și burdușuchii de brânză, i-am dat gaură și-am scos toată brânza dinăuntru... Și, în felul ăsta, m-am săturat și eu și ți le-am adus și dumitale întregi, așa cum mi-ai poruncit... Cred că nu te-ai supărat pe mine, jupâne?

JECMĂNOIU (*prefăcut*): Eu? Cum o să mă supăr, mă, pentru un dumaticat de pâine și o înghițitură de brânză... Nici prin gând nu-mi trece, drăguță!

PĂCALĂ (*râzând*): Îmi pare bine că nu te-ai supărat, jupâne, că tocmai îmi trebuia o curelușă să-mi ascut briciul pe ea.

JECMĂNOIU (*râde verde*): Ha-ha-ha!... În nădejdea curelușii de la mine, o să-ți crească barba ca la vlădici, băiete. Deocamdată, mâine, cum s-o crăpa de ziuă, te duci la treierat griul... Iar mâncarea ți-o trimite nevastă-mea la arie.

PĂCALĂ: Am înțeles, jupâne.

TABLOUL VII

CRAINICUL: Seara s-a lăsat pe arie. Oamenii au terminat lucrul, numai mâncare lui Păcală n-a sosit... În schimb, sosește Jecmănoiu, bucuros cum n-a mai fost el de multă vreme.

JECMĂNOIU: Bună seara, Păcală!

PĂCALĂ: Bună, jupâne!

JECMĂNOIU: Am venit să văd ce ispravă mi-ai făcut la treierat...

PĂCALĂ: Uită-te și dumneata cât am treierat! Și numai grâu ales ca-n palmă. Fără boabă de neghină, ca sămânța de sulfină...

JECMĂNOIU: Brava ție, băiatule! Văd că și la asta ești priceput și mă bucur că am pus mâna pe un argat harnic ca tine. (*Își plesnește o palmă peste frunte.*) Aoleu!... Da mi se pare că nevastă-mea s-a luat cu alte treburile și-a uitat să-ți trimită de mâncare!

PĂCALĂ: E-adevărat... Nu mi-a trimis nimic!

JECMĂNOIU: ȚȚ! ȚȚ! ȚȚ! Bietul băiat! Ai tot dreptul să fii supărat!

PĂCALĂ: Am, dar nu sunt deloc...

JECMĂNOIU: Cum se poate? Ce, nu ți-a fost foame?

PĂCALĂ: Cum o să-mi fie foame, dacă am mâncat pe săturate?

JECMĂNOIU: Ai mâncat? Ce-ai mâncat?

PĂCALĂ: E, nu cumva că era să rămân flămând, cu atâta grâu pe mână?

JECMĂNOIU: Dar ce, ai mâncat grâu crud, ca orățăniile?

PĂCALĂ: Nu, că nu sunt eu prost, să-mi cadă greu. De dimineață am umplut un sac cu grâu, și la prânz am mai umplut încă unul.

JECMĂNOIU: Și ce-ai făcut cu sacii?

PĂCALĂ: M-am dus cu ei la lelea Veta, cârciumăreasa. I-am dat sacii cu grâu și ea, în schimb, mi-a dat mâncare, pe săturate — și de dimineață și la prânz. Că acum, seara, cred că o să-mi dea nevasta dumată, acasă...

JECMĂNOIU (*ieșindu-și din țâțâni*): Cum, netrebnicele? Ai dat doi saci de grâu pe un blid de linte?

PĂCALĂ: Și ce? Nu cumva te-ai supărat? (*Râzând.*) Vezi că mâine e duminică n-am pe ce să-mi ascut briciul să mă bărbieresc!

JECMĂNOIU (*pe alt ton, aproape glumeț*): Vezi de treabă! Cum o să mă supăr eu, mă, pentru două sărăcii de saci cu grâu? Tu să fii sănătos, când m-oi supăra eu... pentru un fleac ca ăsta.

TABLOUL IX

CRAINICUL: A doua zi, după ce Jecmănoiu i-a povestit nevastei sale de paguba pe care Păcală i-a făcut-o cu cei doi saci de grâu, au hotărât să se descotorosească de asemenea podoabă de argat. Drept care, l-au chemat în pridvorul casei.

JECMĂNOIU: Ascultă, mă Păcală.

PĂCALĂ: Ascult jupâne, că de-aia am urechi.

JECMĂNOIU: Deși atât eu cât și nevastă-mea suntem foarte mulțumiți de tine și de felul cum ai făcut toate treburile pe care ți le-am cerut, ne-am gândit să-ți dăm drumul. Nu mai ținem argat, că ne costă prea scump mâncarea.

NEVASTA (*înţăglată*): Îţi dăm sâmbria pe un an înainte şi du-te dra... (*Se reculege.*)
Mergi sănătos, adică!...

PĂCALĂ: Vă mulţumesc de bunătate, dar eu nu pot să primesc simbria pe un an, când n-am muncit decât o săptămână.

NEVASTA: Dacă vrem noi? Ce-ai tu cu paguba noastră?

PĂCALĂ: Nu se poate, cocoană! Nu mă lasă înscrisul, unde zice că anul nu mi se împlineşte decât în ziua când o cânta cucul în nuc. Şi, p'nă acuma, nu l-am auzit cântând...

NEVASTA: Bine!... Atunci să-l faci cioban, bărbate, şi să-l trimiţi la oi! Să nu-l mai văd prin curte, că mi se face negru înaintea ochilor.

JECMĂNOIU: Ai auzit, logofete? Începând de mâine dimineaţă, te duci cu oile la păscut. Te supără?

PĂCALĂ: Deloc... o să fac aşa cum îmi porunceşti.

TABLOUL X

CRIANICUL: A trecut o săptămâna de când Păcală e cioban la oi. Şi deşi le duce la păscut într-un loc cu iarbă grasă şi deasă, oile în loc să se îngraşe, au slăbit că de-abia se mai țin pe picioare. Neştiind ce să mai creadă, Jecmănoiu s-a hotărât să-l întrebe pe Păcală, care tocmai se întoarce cu turma de la păscut. Jecmănoiu se cinsteşte cu o bărducă de ţuică, în pridvorul casei, iar nevastă-sa s-a urcat în pod să puie nişte şunci de porc la fum.

(Se aud oile behăind şi sunându-şi tălăngile.)

PĂCALĂ (*după ce zgomotul oilor se potoleşte*): Bună seara, jupâne! Bună? Bună ţuiculiţa?

JECMĂNOIU: Ia... Nu mai bate şaua, să priceapă iapa.

PĂCALĂ: Nu! Şi aşa, cocoana tot nu pricepe şi tot n-o să mă cinstească şi pe mine cu un ciocan de ţuică.

JECMĂNOIU: Lasă ţuica şi spune-mi mai bine de ce mi-au slăbit oile, de umblă aşa, în papainoage, şi nu mai dau un strop de lapte? Nu mănâncă?

PĂCALĂ: Ar mânca ele, dar n-au când...

JECMĂNOIU: De ce? Păi ce fac toată ziua la păşune?

PĂCALĂ: Joacă!

JECMĂNOIU: Oi să se joace, n-am pomenit până acuma!..

PĂCALĂ: Păi nu se joacă, jupâne. Joacă!...

JECMĂNOIU: Cum adică joacă?

PĂCALĂ: Ia aşa, ca la horă... Ba şi mai şi... Se ridică în două picioare şi joacă de se topeşte seul de pe ele. De-aia au şi slăbit.

JECMĂNOIU: Ce, mă, nu eşti în toate minţile?

PĂCALĂ: Ba sunt!... Da' eu am învăţat de mic să cânt la fluier. Şi cum încep să le cânt de joc, gata! Încep să joace mai abitir ca fetele la horă.

JECMĂNOIU: Astea sunt povești, mă!

PĂCALĂ: Nu, jupâne! Dacă vrei, poți să vezi cu ochii dumitale.

JECMĂNOIU: Ia să văd... Dar să știi că dacă mă minți..

PĂCALĂ: Te superi?

JECMĂNOIU: Nuuu... de supărat nu mă supăr! Dar nu-ți mai dau de mâncare o săptămână, să știi...

PĂCALĂ: Bine, să nu-mi dai... Hai, fetelor! Hai, oițele tatii! (*Începe să cânte din fluier un brăuleț îndrăcit.*)

JECMĂNOIU (*uluie*): Ia-mă, Doamne, c-așa minunății n-am mai văzut... Încep să joace oile! (*Se aud behăituri vesele, pe diferite tonuri și tropăituri de copite jucăușe.*) Na-na-na! C-a-nceput să joace și măgarul... (*Începe să rădă.*) Nu știu, din țiuca asta mi-o fi, dar parcă îmi vine și mie să joc! (*Păcală întetește fluieratul.*) Uiiiiuuuu-luuu!... Așa, mă! Zi, mă!... (*Începe să joace pe prispă, bătând tactul cu cizmele.*) Hăp-hăp!... O să joc pîn-o să crăp... Hăp-hăp!.. .. Și pe loc, pe loc, pe loc, să răsară busuioc... Hăp! Nevastăăă! Fă nevastăăă, fă! leși în gura podului, să mă vezi cum joc!... Mai ceva ca măgarul, care s-a ridicat în doua picioare!

(*Măgarul rage a joc.*)

NEVASTA (*iese în gura podului*): Dar de ce rage măgarul?

JECMĂNOIU: Nu rage măgarul... Te-am strigat eu pe tine.

NEVASTA: Doamne, Doamne!... Dar ce-mi văd ochii?... Joacă oile, joacă măgarul... joacă și bărbatu-meu! Asta trebuie să fie sfârșitul pământului!... Na, na, na, că-mi vine și mie să joc...

JECMĂNOIU:

Foaie verde floare albastră,
Joacă și tu, măi nevastă...
Și iar verde măr pe rod,
Numai să nu cazi din pod...

NEVASTA (*chiuie*):

Foaie verde și-un dudău,
M-a găsit jucatul rău...
Și iar foaie de lămâie,
Parc-am foc pe sub călcâie...

Uiii-iuuu!... Așa, mă, zi, mă... Că de la nunta mea n-am mai jucat așa!

(*Zgomot infernal: oile behăie, tropăie, măgarul rage și cei doi Jecmănoiu chiuie de mama focului.*)

JECMĂNOIU: Păcală! Taci, mă, nu mai cânta, că-mi cade nevasta pe gura podului... Na, c-a și căzut!... (*Se aude un bufnet.*)

(*Păcală încetează fluieratul și toată larma se potolește.*)

JECMĂNOIU: Ce mi-ai făcut, blestematule, mi-ai omorât nevasta.

PĂCALĂ: Şi te-ai supărat, jupâne?

JECMĂNOIU: Sigur că... (*se reculege*) că nu m-am supărat... Dar m-ai lăsat văduv.

NEVASTA: Am căzut pe moale, bărbate, pe lâna oilor. Şi n-am nimic... Dar pe ticălosul ăsta de Păcală să nu-l mai văd, că-mi ies din minţi. Bărbate, dă-i simbria pe doi ani, şi ducă-se învârtindu-se!...

PĂCALĂ: Şi pe zece ani să mi-o dea, cocoană, şi eu tot nu plec, până n-oi auzi cucul cântând în frunziş, aşa cum scrie la zapis... Deocamdată, vă las să vă odihniţi după atâta joc — şi cocoana şi după căzătură — şi mă duc să închid oile. (*Se depărtează.*) Hai, oiţele taichii!... Hai la culcare, că mâine iară o să avem de joacă toată ziua... Hai şi tu mă, ciuşi-măgăruş!

(*Oile încep să behăie uşor, a înţelegere, tălăngile sună şi — în încheiere — măgarul rage fericit.*)

TABLOUL XI

CRAINICUL: Toată noaptea, bogătanul şi cu nevasta s-au sucit şi s-au socotit cum să facă să scape de Păcală. Şi tocmai când începea să se lumineze de ziuă, Jecmănoiu găsi ideea cea mai bună, ca să se scape de el.

JECMĂNOIU: Ştii care e singurul lucru pe care îl avem de făcut, nevastă?

NEVASTA: Ştiu, dacă mi-l spui!

JECMĂNOIU: Să mă fac eu cuc...

Nevasta: Cum adică să te faci cuc?

JECMĂNOIU: Iacă bine! Mă duc acuma — până nu se luminează bine de ziuă — şi mă sui în nucul din fundul grădinii. M-ascund bine în frunze, să nu mă poată vedea nici păsările soarelui şi încep să cânt cum cântă cucul. (*Imită cucul.*) Cu-cu! Cu-cu!

NEVASTA: Phiu! dar bine cânţi ca el. Dacă nu te-aş vedea că eşti tu, zău c-aş crede că îmi cântă cucul sub pernă...

JECMĂNOIU: Tu, când mă-i auzi cântând, chemi pe Păcală şi-i spui: „Auzi cucul, Păcală! Acuma nu mai poţi să spui că nu ţi s-a împlinit anul, cum scrie la învoială. Uite-ţi sâmbria şi du-te sănătos!”

NEVASTA: Şi dacă mă întreabă de tine unde eşti?...

JECMĂNOIU: Îi spui că am plecat de cu noapte, după treburi la oraş... Îţi las înscrisul care-l am cu el să-l rupi şi bani ca să-i plăteşti simbria, când ţi-o cere. Şi gata! Am scăpat de pacoste!

NEVASTA: Deştept eşti, bărbate!... Hai repede! Fă-te cuc şi sui-te-n nuc.

TABLOUL XII

CRAINICUL: Zis și făcut. Când s-a luminat bine de ziuă, bogătanul era cuc în nuc și nevastă-sa își făcea de lucru prin grădină. Păcală tocmai se spălase pe ochi cu apă proaspătă și se pregătea să plece cu oile, când auzi că-l strigă cineva din fundul grădinii.

NEVASTA: Păcală! Măi Păcală, mă! Ia vin' ia, să-mi ajuți să întind frânghia asta de rufe.

PĂCALĂ (*apropiindu-se*): Uite c-am venit, cocoană! Dar ce te-ai sculat așa cu noaptea în cap? Te-a apucat vrednicia?

NEVASTA: M-am sculat c-a plecat bărbatu-meu de eu noapte la târg, după treburi... Și nu m-am mai culcat la loc.

JECMĂNOIU (*din nuc*): Cu-cu! Cu-cu! Cu-cu!

NEVASTA (*prefăcându-se mirată*): Cucu! Auzi cucu, Păcală! Cântă cucu-n nuc! Auzi?

JECMĂNOIU: Cu-cu! Cu-cu! Cu-cu!

PĂCALĂ: Mare minune și asta! N-am mai auzit până acuma cuc să cânte toamna.

NEVASTA: Fiindcă ăsta e cuc tomnatic... Și, pe la noi, cântă și de-ăștia, câteodată... Așa că ți s-a-mplinit anul băiete! Spune ce simbrie vrei să-ți dau și du-te sănătos... Și uite și înscrisul, să-l rupem, că de-acum încolo nu mai face nici două parale.

JECMĂNOIU (*același joc*): Cu-cu! Cu-cu! Cu-cu!

PĂCALĂ: Dar de unde-ai știut dumneata c-o să cânte cucul în nuc, de-ai luat în sân înscrisul și banii pentru sâmbrie?

NEVASTA (*încurcată*): Așa mi-a spus bărbatu-meu când a plecat... Să le am la mine, că poate te răzgândești și vrei să pleci de bunăvoie, chiar dacă n-o să auzi cucul...

PĂCALĂ: E, dar acuma, dacă l-am auzit, trebuie să plec! Dar al ciorilor cuc, cocoană! Să cânte el toamna!... Și mi se pare și cam răgușit... Parc-ar fi după chef...

NEVASTA: Nu, dar o fi un cuc mai bătrân... Dar ce faci cu reteveiul ăla, de-l luași în mână?

PĂCALĂ: Tare aș vrea să văd și eu ce neam de cuc o mai fi și ăsta și cum arată la pene?

NEVASTA: Nu da în el, că nu poate să zboare!...

PĂCALĂ: Cu atât mai bine! Îl prindem și îi dăm jupânului lapte de cuc la masă, când s-o-ntoarce de la oraș...

JECMĂNOIU (*zbiară din nuc*): Nu da, măăă, că se zgârie nukul și se schilodește cucul!

PĂCALĂ (*râzând*): Auzi! Vorbește cucul ca omul... și-aduce la vorbă cu jupânu... Ia să-i trag una în pene, să-i meargă fulgii!

JECMĂNOIU: Nu da, măăăăă...

NEVASTA (*țipă și ea*): Omori cucul și mă lași văduvă!

PĂCALĂ: Ce cuc, cocoană! Asta e pasăre măiastră! (*Aruncă reteveiul care*

bufnește în nuc. Se aude un răcnet.)

JECMĂNOIU: Aoleu! Mi-ai rupt șalele, ticălosule! (*Jecmănoiu cade din nuc, bufnind de pământ.*)

NEVASTA: Ce-ai făcut, mișelule, mi-ai omorât bărbatul!

JECMĂNOIU: Nu m-a omorât, dar de data asta îl omor eu pe el... Nu mai scapă!...

PĂCALĂ: Lasă bolovanul din mină, jupâne!

JECMĂNOIU: Nu-l las! Îți strivesc capul cu el, blestematule!

PĂCALĂ: Lasă-l, că pe urmă îți sucesc mâna și nu mai ai cu ce duce țoiul la gură...

JECMĂNOIU: Dă-mi drumul!

PĂCALĂ: Lasă bolovanul...

JECMĂNOIU: L-am lăsat... Poftim! N-am ce-ți face, că ești mai tânăr ca mine. Ești mai voinic! Aoleu!... Cum mă dor șalele unde m-ai lovit cu reteveiul, tâlharule!

PĂCALĂ: Și ce, te-ai supărat?...

JECMĂNOIU (*ieșindu-și din fire*): Da, m-am supărat!

PĂCALĂ: Atunci scoate cămașa, să-mi tai cureaua de pe spate cu cosorul. Așa cum spune înscrisul.

JECMĂNOIU: Poftim!... Tai-o, numai să scap odată de tine, că altminteri mă bagi în mormânt.

NEVASTA: Ai milă de el, Păcălică, dragul țătii! Nu-l jupui!

PĂCALĂ: Dar el cum a știut să-i jupoaie pe alții. Și argatului care a fost înaintea mea, îi mai crește nasul la loc?

JECMĂNOIU: Fie-ți milă de mine, măi Păcălel, mă!

PĂCALĂ: Dar dumneata, de când ești pe lumea asta, ai avut vreodată milă de cineva?

JECMĂNOIU: Nu-mi tăia o curea întreagă din spinare, Păcală, puiule! Înțeapă-mă numai oleacă și îți dau tot ce mi-i cere.

PĂCALĂ: N-am nevoie de nimic de la un ticălos ca tine — Te iert, de data asta... Dar dacă oi auzi că te mai porți, de azi înainte, ca un câine cu oamenii nevoiași, să știi că mai dau eu pe-aici, că păstrez înscrisul. (*Pleacă fluierându-și cântecul, din ce în ce mai îndepărtat.*)

TABLOUL XIII

CRAINICUL: În fața hanului, fetele și flăcăii s-au adunat — ca în fiecare duminică — la horă și la joc. Numai că joc fără lăutari nu se poate. Iar lăutarii, tocmiți de hangiu din vreme — cine știe din ce pricină — n-au venit până acum. În locul lor însă, iată că se apropie Păcală, cântând din fluier.

(Fluieratul lui Păcală crește din nou, apropiindu-se.)

O VOCE DE FLĂCĂU: Fraților!... Fraților! Uite un cântăreț din fluier.

ȚĂRANUL BĂTRÂN: Țsta e Păcală, argatul lui Jecmănoiu!

PĂCALĂ: Eu sunt! Da' la el nu mai sunt argat... L-am băgat în cofă. Că, vorba aia,

mai călărește și calul pe călăreț câteodată...

ALT FLĂCĂU: Dar de joc știi să cânți, frăține-meu? Că uite, nu ne-au venit lăutarii și n-avem după ce juca.

PĂCALĂ: De! Să încercăm! Că meșterul nu scobește degeaba găurile la fluier...

ALT FLĂCĂU: Atunci, zi-ne o sârbă, să ne dezmoțim oleacă...

(Păcală începe să cânte o sârbă săltăreață. Se formează sârba și se încinge jocul. La început, se aude numai ritmul jocului și cântecul, crescând amândouă. Pe urmă, încep strigăturile.)

UN FLĂCĂU:

Zi-i, Păcală, zi-i cu sete!

Zi-i, măăă!

Mai cu foc, cu foc, băiete!

Zi-i, măăă!

ALT FLĂCĂU:

Foaie verde busuioc,
Hop și babele la joc!
Zi-i măăă!

ȚĂRAN BĂTRÂN:

Și iar verde trei smicele
Și moșnegii după ele!
Zi-i, măăă!

ALT FLĂCĂU:

Să-nvârtim hora-mpreună
După datina străbună,
C-am muncit o săptămână!
Zi-i, măăă!

ALT FLĂCĂU:

Și pe loc, pe loc, pe loc,
Să răsară busuioc!...

(Bat sârba pe loc.)

ALTUL:

Și la dreapta, un-doi-trei,
Să răsară ghiocei!

ALTUL:

Și la stânga, patru-cinci,
Să dea grâul sub opinci!

TOȚI:

Ca să crească toată vara
Flori și pâine-n toată țara!
Zi-i măăă!

(Chiuituri. Jocul și cântecul ating apogeul și piesa se sfârșește.)

CORTINA